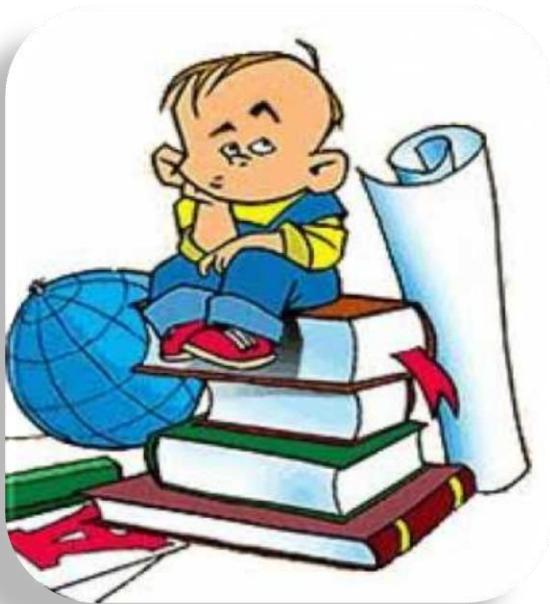

ԿԱՐԳԱԽՈՍ

ԿՐԹՎԻՌ

ԿՈՓՎԻՌ

ՀԱՂՑՎԱՐԻՌ

**ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻԱՆԱԵՐ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՊԱՇՏՊԱՆՎԵԼՈՒ ՎԱՐՔԱԿԱՆՈՆՆԵՐ ԹԵՄԱՅՈՎ**

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ N 1

(5-9-րդ դասարանների ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)

**ՀԱՇԱՀԱՐԵՆՔ ԲՈԼՈՐ ԴԺՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԼԻՆԵՆՔ
ԿՐԹՎԱԾ, ԿՈՓՎԱԾ, ՏԵՂԵԿԱՑՎԱԾ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԼԻՆԵՆՔ, ՈՐ ԽՈՒՃԱՊԻ ԶՄԱՏՆՎԵՆՔ**

**ՀԵՂԻՆԱԿ
ԲՏԱԿ ՊԵՏԻ ՏԵՂԱԿԱԾ
ԱԻԴԱ ԱՇՈՏԻ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ**

«ՄՊՏԾ»

ՀՀ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

«ՍԵՅՍՄԻԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ»

ՊԵՏԱԿԱՆ ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

Աշխատանքը կատարվել է ՀՀ ՆԳՆ

«Սեյսմիկ պաշտպանության տարածքային ծառայութուն» ՊՈԱԿ («ՄՊՏԾ»)

Բնակչության հետ տարվող աշխատանքների վարչությունում (ԲՏԱՎ)

ԵՐԵՎԱՆ 2025

ԿՐԹՎԻՌ, ԿՈՓՎԻՌ, ՀԱՂԹԱՀԱՐԻՌ

Որպես կարգախոս ընտրված այս հրահանգները ներդրված են շիադ-վիկտորինաների գործնական-կիրառական մեթոդով առաջարկվող այս ձևաչափի գործառնություններում «Երկրաշարժից պաշտպանվելու վարքականուները» թեմայի ուսուցման կազմակերպման շրջանակներում:

1. Ո՞ՐՆ Է ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԻ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆ ՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1988 թվականի Սպիտակի ավերիչ երկրաշարժն ավա՛ղ դարձավ այն հիմնաքարը հասկանալու համար, որ բնակչությունը սեյսմիկ պաշտպանվածության տեսանկյունից բացարձակ անպաշտպան էր, որը և դարձավ այդքան մեծ թվով զոհերի պատճառ:

Այսօր <<Ահեն «ՍՊԾ» ՊՈԱԿ-ի ԲՏԱՎ-ը իրականացնում է ուսուցման տարաբնույթ միջոցառումներ, «Երկրաշարժից պաշտպանվելու վարքականուները» թեմայի շրջանակներում: Սույն նախաձեռնությունը շիադ-վիկտորինաների գործնական-կիրառական մեթոդով ևս միտված է ծառայելու այդ նպատակին:

ՆՊԱՏԱԿԸ

Նախ պայմանավորված է ՍՊԾ ԱՃԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆՈՒՄ ներառված <<ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՍԵՅՍՄԻԿ ՈՒՍԿԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ ԾՐԱԳՐԻ 3.4.1, 3.4.1Ե, 3.4.2, 3.4.2Ե, 3.4.3, 3.4.3Ե կետերի կատարմամբ:

Ինչպես նաև՝ ունենալ մասնակցություն ներքոնշյալ օրենքների, որոշումների և պլանների կարգարմանը: Դրանք են՝

➤ <<օրենքը «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին»: Սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման հիմնական խնդիրներն են՝ բնակչության իրազեկության և պատրաստվածության բարձրացումը (հոդված 15).

➤ <<Նախագահի կարգադրությունը «<<սեյսմիկ անվտանգության համակարգի զարգացման հայեցակարգը հաստատելու մասին».

➤ <<Կառավարության որոշումը «<<սեյսմիկ անվտանգության համակարգի զարգացման հայեցակարգով նախատեսված սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» (ծրագրի նպատակը՝ ուսուցման ժամանակակից բազայի ստեղծում).

- << տարածքում սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագիրը (բնակչության նախապատրաստում, ուսուցում կետ 8).
- Երևանի տարածքում սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագիրը (բնակչության նախապատրաստում, ուսուցում կետ 8).
- <<օրենքը «Հանրակրթության մասին».
- <<ԿԳՆ «Հանրակրթական դպրոցի ֆիզիկական կուլտուրա» առարկայի չափորոշիչը և ծրագիրը (1-9-րդ դասարանների համար), ինչպես նաև
- << պետական հանրակրթական դպրոցներում սեյսմապաշտպանության վարքականոնների ուսուցման և իրազեկվածության պատրաստվածության բարձրացմանը և այլ իրավական ակտերի կատարմանը:

ԽՆԴԻՐ Է ԴՐՎԱԾ

Քանի որ, **կրթությունը** անհատի, հասարակության և պետության շահերից բխող ուսուցման և դաստիարակության միասնական գործընթաց է, որը նպատակառությամբ է հայ ժողովրդի և մարդկության հոգևոր ժառանգությանը, գիտելիքներն ու փորձը յուրացնելուն, պահպանելուն, հարստացնելուն և սերունդներին փոխանցելուն, ապա այս ձեռնարկով ևս **խնդիր է դրված նպաստել՝ բնակչության, մասնավորապես << կրթական հաստատություններում սեյսմապաշտպանության վարքականոնների ուսուցման և իրազեկվածության պատրաստվածության բարձրացմանը:**

2. ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓԱՍՏԱՐԿՆԵՐ, ՁԵ ԽՆԴԻՐ ՊԵՏՔ Է ԿՅԱՆՔԻ ԿՈՉԵԼ ԱՅՍ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ

Ենելով այն հանգամանքից, որ ՇԱՐԺՈՂԱԿԱՆ, ՀՈՒԶԱԿԱՆ, ՊԱՏԿԵՐԱՎՈՐ, ԽՈՍՔԱՏՐԱՄԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ վերաբարումն ընկած է գործնական-կիրառական մեթոդով ուսուցանման ձեռնարկի հիմքում, ուստի ուսուցումը դառնում է առավել տպավորիչ ու հետաքրքիր, ինչն էլ իր հերթին կնպաստի գիտելիքների հիմնավոր ձեռք բերմանն ու առավել մեծ թվով մասնակիցների ներգրավմանը, որը և հանդիսանում է մեր գերնպատակը՝ ունենալ դեղեկացված, կրթված, կոփված ու պաշտպանվածքաղաքացիական հասարակություն:

Ինչպես նաև լինել մասնակից՝

ա/ ուսումնական բնագավառի կարևորությամբ պայմանավորված, նրա առողջարարական, կրթական և դաստիարակչական գործընթացին

թ/ նպաստել ուժեղ երկրաշարժերին բնակչության դիմակայելու նախապատրաստվածությանը և իրազեկվածությանը, և որպես ուսուցման պարտադիր բաղադրիչ՝ ֆիզկուլտուրայի, գործնական-կիրառական առավել տպավորիչ մեթոդի կիրառմամբ

զ/ աջակցել անձի (անհատի) մտավոր և ֆիզիկական ներդաշնակ զարգացման ապահովմանը, աշխատունակության բարձրացմանը, բարոյակամային որակների դաստիարակմանն ու արժեքային համակարգի ձևավորմանը

դ/ ներգրավել հնարավորինս շատ թվով դպրոցական տարիքային տարբեր խմբերի՝ «Ինչպես դիմակայել երկրաշարժին» սեյսմապաշտպանության վարքականոնների ուսուցման գործընթացին, գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերման նպատակով, շիադ-վիկտորինաների այս ուսումնական ձեռնարկով ևս:

3. ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔ

Ելնելով ձևաչափից՝ գործնական-կիրառական մեթոդով շիադ-վիկտորինաների ուսուցումը իրականացնելու դեպքում ԱԿՆԿԱԼՎՈՒՄ է երկրաշարժից պաշտպանվելու վարքականոնների ուսուցման, սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման ծրագրի շրջանակներում բնակչության իրազեկության և սեյսմիկ պաշտպանվածության մակարդակի զգալիորեն բարձրացում, որի պարագայում կունենանք վտանգներին դիմակայող, նախաձեռնող, համարձակ, արագաշարժ, փոխօգնություն ցուցաբերող, գիտելիքներով զինված, կրթված, կոփված, արտակարգ իրավիճակներում արագ կողմնորոշվող և հայրենիքի պաշտպանությանը պատրաստ քաղաքացի:

4. ՌԻՍԿԵՐ

(հասարակության հետ ծրագրի կապը և խոչընդոտող գործոնները, ոչ բարենպաստ արդյունքի հավանականությունը,
կանխատեսված տարբերակի համեմատ խնդիրների ծագումը)

Նախագործառության և գործառության ռիսկերն են՝

- դպրոցներում ֆիզկուլտուրայի դահլիճների ոչ լիարժեք զինվածությունը համապատասխան գույքով՝ (կատարված է մոնիթորինգ)
- ուսուցիչների պատրաստակամության հնարավոր անտարբերությունը
- դպրոցների անվտանգության կանոնների բացակայությունն ու մասնակիցների ոչ պատրաստված լինելը

- վարժանքների ժամանակ հնարավոր մարմնական վնասվածքները
- մասնակիցների բժշկական վերահսկողութան հնարավոր բացակայությունը
- դպրոցի բժշկական օգնության բացակայությունը
- մարզական գույքի, հանդերձանքի ոչ սանհিতարահիգիենիկ վիճակը և այլն:

5. ՀԵՌԱՆԿԱՐԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

- ներառել դպրոցական ծրագրերում
- ունենալ հեռուստատեսային կամ ինտերնետային հաղորդումներ, տեսադարան (օրինակ՝ YouTube.com), տեսահոլովակների, տեսաֆիլմերի ստեղծում
- կազմակերպել **միջիամայնքային և միջքաղաքային սպորտլանդիաներ երկրաշարժ թեմայով**
- տալ տպագրության տարբեր նպատակի ծառայող **օրացույցուցների** համար որպես նյութ
- ուսուցողական նյութերի, պաստառների, ծալաթերթիկների մշակում
- շինարարական նյութերի, պատրաստությունների առաջնային մասնակիցների համար որպես նյութ
- շինարարական նյութերի, պատրաստությունների առաջնային մասնակիցների համար՝ խովուածություններում
- ինչպես նաև կազմակերպել ուսուցում հատուկ կարիքավոր երեխաների համար՝ խովուածություններում

**«ՍՊՏԾ» ՊՈԱԿ-ի
Գիտատեխնիկական խորհրդի
նիստում ուսումնական ձեռնարկի
քննարկումը**

ՆԵՐԳՐԱՎԿԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻՆ

«ԱԻՆ «ՍՊՏԾ» ՊՈԱԿ-ի ԲՏԱՎ-ի աշխատակիցները, դպրոցների ուսուցչական աշխատակազմը, մասանվորապես՝ աշխարհագրության, ֆիզկուլտուրայի և տեխնոլոգիայի ուսուցիչները, նախնական գինվորական պատրաստվածության ուսուցիչը (ՆԶՊ), աշակերտները, ինչպես նաև ծնողները:

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ*

6. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆԵՐԻ

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԿԱՂՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ

ՁԵՎԱԶԱՓԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

6.1 - 6.20 ԿԵՏԵՐՈՒՄ

---

* Բոլոր ձևաչափերը համաձայնեցվում են նախապես մինչ մրցույթի սկսվելը:

6. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱԼԵՐԻ ՁԵՎԱՉԱՓԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

Այս կետում մանրամասնվում է ուսումնական ձեռնարկում ներառված շինադարձ շինադարձ շինադարձ և հաղորդական գործությունների կազմակերպման և անցկացման ողջ գործընթացը, որի հիմքում ընկած է ուսուցման մրցակցային գործնական-կիրառական մեթոդը, որը կձևավորի պայքարելու և հաղթահարելու կամք և գիտելիքների բազմաշերտ պաշար:

6.1 ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՓՈԽԸ

3-4 ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

- ա/ **ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ՝** ուսուցչական կազմի և ղեկավար անձանց հետ կազմակերպման ողջ ընթացքի վերաբերյալ պայմանավորվածություն, նաև մասնակից ակտիվի՝ ելնելով տվյալ դպրոցի առանձնահատկություններից
բ/ **ՓՈՐՁԱԿԱՆ՝** դահլիճային պայմաններում մասնակից թիմերի հետ (անհրաժեշտության դեպքում երկանգամյա այցելություն)
գ/ **ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ:**

6.2 ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՓՈԽԸ

- Մեկ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՓՈԽԸ իր մեջ կարող է ներառել առնվազն 3 և ավելի շինադարձ և նրանցից յուրաքանչյուրն ունի տարբեր առաջադրանք
- յուրաքանչյուր շինադարձի առաջադրանքն ավարտելուց հետո այն գրանցվում և գնահատվում է միավորներով, ըստ նախատեսված չափորոշիչների (նայիր 7.8 կետում):

6.3 ԴԱՀԼԻՃԻ ՁԵՎԱԿՈՐՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԳՈՒՅՔՈՎ

- Գրասեղաններ՝ հանձնաժողովի անդամների և վիկտորինայի ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ համար (ըստ անհրաժեշտության)
- ֆ/դահլիճում անհրաժեշտ է՝ մ/մ պատ (շվեդական), ներքնակներ, այծիկ կամ նժույգ, գերան, օղակներ, նստարան, մագլեման պարան, գեղարվեստական մ/մ բուկավաներ նաև սպորտային՝ գնդակներ, կանգնակներ, օղակներ, հենացատկի կամրջակ և այլն
- փակցնել պաստառ ԿԱՐԳԱԽՈՍԸ՝ **ԿՐԹՎԻՌ, ԿՈՓՎԻՌ, ՀԱՂԹԱՀԱՐԻՌ**

կազմակերպչական փուլ

դահլիճի ձևավորում նախատեսված անհրաժեշտ գույքով

- շիաղ-վիկտորինաների համար նախատեսված անհրաժեշտ գույք և իրեր, օրինակ՝ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ մարմնամարզական պատի վերևում փակցված՝ 1-2-(3)-րդ հարկ գրառմամբ և այլ թեմատիկ պաստառներ:

6.4 ՀԱՇՎԱԺՈՂՈՎ

Կազմվում է հանձնաժողով 5 անդամից՝ 3 ներկայացուցիչ ՍՊՏԾ ԲՏԱՎ-ից և 2 ուսուցիչ (կամ հակառակը):

6.5 ԹԻՄԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒՄ ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃՈՒՄ

Այն իրականացվում է կազմակերպիչների նախնական պայմանավորվածությամբ: Օրինակ՝ ֆ/դահլիճում շարասյուն կազմած, սեղանների շուրջ կամ մ/մ նստարանին նստած կամ այլ:

6.6 ԹԻՄԵՐԻ ԿԱԶՄ

(ՁԵՎԱՉԱՓ ԸՍՏ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅԱՆ)

Երկու թիմ 10-12 աշակերտ յուրաքանչյուր թիմում, 5-6 շիաղ-վիկտորինա, մեկական կամ երկուական մասնակցով միաժամանակ (սա ևս պայմանավորվածության) կամ 4 թիմ 6-8 աշակերտ, 3-4 շիաղ-վիկտորինա կամ 6 թիմ 3-6 աշակերտ, 3 շիաղ-վիկտորինա և այլն:

ՑՈՒՑՈՒՄ՝ մեկ շիաղ-վիկտորինայի ժամանակ կարող են ներառվել միաժամանակ երկուական մասնակից յուրաքանչյուր թիմից, նախատեսված ֆիզիկական վարժանքի և վիկտորինայի **մրցակցության** համար, օրինակ՝ եթե անցկացվում է առանց պաստառի, սեղանին դրված հարց-պատասխաններով և կատարում են սպորտային տարբեր առաջադրանքներ՝ օլակի միջով անցնել և գնդակը վարելով զամբյուղ գցել և այլն:

6.7 ԹԻՄԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

(ՁԵՎԱՉԱՓ ԸՍՏ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅԱՆ)

- Մեկ ՄՐՑՈՒԹԻ ՓՈՒԼԻ կարող են մասնակցել դպրոցական տարբեր տարիքային խմբեր, սակայն՝ **մեկ** շիաղ-վիկտորինայի **մրցակցությանը** **միաժամանակ** ցանկալի կլինի մասնակցեն դպրոցական **նույն** տարիքային խմբերը:

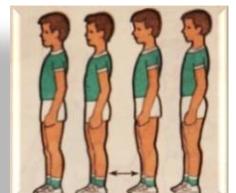
ՑՈՒՑՈՒՄ՝ եթե կա մասնակից 6 թիմ, սակայն դահլիճում լինի 3 մ/մ պատ, ապա կարելի է **մեկ** շիաղ-վիկտորինայի **մրցակցությանը** մասնակցեն երեք դասարան **միաժամանակ**, ինտո հաջորդ երեքը

հանձնաժողով. մրցույթի փուլ

տողան

շարասյուն

թիմերի կազմ

- կամ եթե կլինեն դպրոցներ, որոնք կունենան տարիքային նույն խմբի **մեկական** դասարան, ապա կարելի մեկ շինադարձությանը 1 թիմում մասնակցեն տարբեր դասարանների աշակերտներ, որոնք կկատարեն առաջադրանքները համապատասխանաբար:

6.8 ԹԻՄԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՆՇԱՆԱԲԱՆ

ԱՆՈՒՆՆԵՐ

Ցանկալի է ըստ շինադարձության թեմատիկ նյութի. օրինակ՝ «ԳՐԱԳԵՏ ՈՒ ՃԱՐՊԻԿ», «ԱՐԱԳԱՇԱՐԺ ՈՒ ԽԵԼԱՑԻ», «ՀՄՈՒՏ ՈՒ ԽՈՀԵՄ», «ՃԿՈՒՆ ԵՎ ԲԱՆԻՄԱՅ» կամ «ԳՅՈՒՄՐԻ», «ՎԱՆԱՉՈՐ», «ՍՊԻԾԱԿ» ինչպես նաև ազատ թեմայի ընտրությամբ:

ՆՇԱՆԱԲԱՆ՝ ազատ թեմայի ընտրությամբ կամ **ԿՐԹՎԵՇՔ, ԿՈՓՎԵՇՔ, ՀԱՂԹԱՀԱՐԵՇՔ**

6.9 ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇՏ ԵՎ ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

(այլնուրանքային տարբերակների ներառմամբ, կազմակերպիչների նախնական համաձայնեցմամբ)

Ըստ թիմերի քանակի պատրաստել սլաքների մանրակերտով ստվարաթղթե կաղապարներ, որոնց վրա գրված կլինեն առաջադրանքների հարց-պատասխանները: Այն դրվում է կամ նախատեսված պայմանական վայրում՝ սեղաններին կամ փակցվում որևէ մանրակերտի ստվարաթղթե կաղապարին: Կարող է լինել նաև համարակալված փոքրիկ թվային ցուցանակների, ԸՍ ՓԱԿՑՎԱԾ ՊԱՍՏԱՌԻ: Օրինակները ըստ թիմերի քանակի:

ՑՈՒՑՈՒՄ

- մեկ **ցուցանակ-սլաքի** վրա կարելի է գրել **մի քանի** ճիշտ և սխալ պատասխաններ և ֆլումաստերով նշել ճիշտ պատասխանը տարբերանշանով (օրինակը 7.7 կետում)
- կարելի է ներգրավել նաև **դպրոցի տեխնոլոգիայի ուսուցչին**, դասաժամին համապատասխան ստվարաթղթե կաղապարներ պատրաստելու համար, որը ևս կնպաստի մեծ թվով մասնակիցների ուսուցման գործընթացի ներգրավելուն
- պատկերները կարելի է ստանալ անգամ **նկարազարդելով** ստվարաթղթե արկղերի վրա, օրինակ՝ **ԶՐԱՆԵՐԿՈՎ**, մատիտներով և այլ միջոցներով (կաղապարների չափերը ըստ նախընտրության)
- ինչպես նաև **տպող սարքերի** միջոցով, օրինակ՝ **ՊԼՈՏԵՐՈՎ** ստանալ տարբեր չափերի ՊԱՍՏԱՌՆԵՐ:

թիմերի անունների վիճակահանություն

տեղեկատվական փուլ

մրցույթի փուլ

6.10 ՈՐԵՑՈՒՅՑ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ

Հաճնաժողովը կուղղորդի աշակերտներին, թե առաջարկված հարց-պատասխաններից քանիսն են **ճիշտ** և քանիսը սխալ, և թե քանի ՃԻՇՏ պատասխանների ընտրությունն է բավարար: Օրինակ՝ կա 10 ճիշտ 7 սխալ պատասխան: 5 կամ 7 ճիշտ պատասխանի ընտրությունը բավարար է և այլն: ՃԻՇՏ և ՍԻՆԱԼ պատասխաններով համարակալված թՎԱԳՐՎԱԾ ՊԱՍՏԱՌՆԵՐԸ կփակցվեն դահլիճում միայն մրցույթի օրը:

6.11 ԹԻՄԵՐԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹՅԱՄԲ

Շ/խաղ-վիկտորինաները սկսելուց առաջ, վիճակահանության սկզբունքով թիմի ավագները ընտրում են հերթական համարները, ինչպես շ/խաղ-վիկտորինաները սկսելու հաջորդականության, այնպես էլ շ/խաղ-վիկտորինաների ընթացքում նախատեսվող գեկուցների համար: Այն դրվում կամ փակցվում է համապատասխան թիմի անվան հետ միասին:

6.12 ՄԻԶՈՑԱՌՄԱՆ ՄԵԿՆԱՐԿ

Շ/խաղ-վիկտորինաները սկսելուց առաջ **հանձնաժողովի** անդամներից որևէ մեկը կամ դպրոցի կազմակերպիչը հայտարարում է.

«Շ/խաղ-վիկտորինաները, ինչպես դիմակայել երկրաշարժին թեմայի շրջանակներում հայտարարում եմ ԲԱՑՎԱԾ: ՄԵԿՆԱՐԿԸ ՏՐՎԱԾ Է»:

6.13 ՄԵԿՆԱՐԿ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ

(ՀՐԱՀԱՆԳԱԿՈՐՈՒՄԸ ՍՈՒԼՀԻՉԻ ԱՇԴԱՐԱՐՄԱՄԲ ԿԱՄ ԴՐՈՇԻ ԹԱՓԱՀԱՐՄԱՄԲ ԿԱՄ ԱՅԼ ՄԻԶՈՑՈՎ)

- Շ/խաղ-վիկտորինաները հրահանգավորվում են ֆ/ուսուցչի կողմից
- մասնակիցների մեկնարկը ԵԼՄԱՆ դրությունից համապատասխան առաջադրանքի, պայմանավորվածության համաձայն:

6.14 ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՓՈԽԼԻ ԱՎԱՐՏ

• Յուրաքանչյուր թիմից մեկական (կամ երկուական) աշակերտ միաժամանակ վազքով մոտենում են համապատասխան առաջադրանքի նախատեսված վայրին: Օրինակ՝ ֆ/դահլիճում նախատեսված վայրում փակցված ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ վերտառությամբ պատառին կամ թիմին, ըստ խաղի բովանդակության ու սպասում են ֆ/ուսուցչի հրահանգին: Սա ևս խաղարկային է և գնահատվում է

ճիշտ և սխալ պատասխաններ

կազմակերպչական աշխատանքներ

ուղեցոյց ցուցանակ-սլաքներով.
պատառ նկարագրդած

- Հ/խաղ-վիկտորինաների մեկ ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ փուլի ավարտը ժամանակային առումով և գրանցում են հանձնաժողովի անդամները որը նաև գնահատվում է ըստ ավարտի հերթականության (նաև ֆ/ուսուցիչը վայրկենաչափով ըստ նախընտրության)
- **Ֆ/ուսուցիչ կողմից տրված սովորիչի ազդարարմամբ** հրահանգավորվում է Հ/խաղ-վիկտորինաների թե ավարտը, թե թիմին մոտենալը և թե հաջորդ Հ/խաղ-վիկտորինաներին անցնելը
- Կարող է լինել նաև առանձնացված վայրում ԱՎԱՐՏԱԾՆԵՐԻ համար նախատեսված ՆՍՏԱՐԱՆ:

6.15 ԹԻՄԵՐԻ ԱՎԱԳՆԵՐ

- Յուրաքանչյուր Հ/խաղ-վիկտորինայի ավարտից հետո շարքում կանգնած գեկուցում են **ֆ/ուսուցիչն**. «ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ՊԱՏՐԱԾ ԵՆ» և փոխանցում են **հանձնաժողովին** իրենց մոտ եղած ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ կամ պայուսակում ներառվածները կամ այլ կերպ՝ օրինակ անհրաժեշտ պարագաներ (ըստ ձևաչափի նախնական համաձայնեցման)
- յուրաքանչյուր Հ/խաղ-վիկտորինայի ավարտից հետո շարքում կանգնած գեկուցում են **ֆ/ուսուցիչն** հաջորդ Հ/խաղ-վիկտորինային պատրաստ լինելու մասին:

6.16 ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԹԻՄԻՑ

Հանձնաժողովի անդամներից մեկի առաջարկով յուրաքանչյուր Հ/խաղ-վիկտորինայի **մրցակցային փուլի** ամփոփումից հետո, թիմի անդամները կարող են կատարել լրացումներ տվյալ Հ/խաղ-վիկտորինայի ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ, որը գնահատվում է որպես **լրացուցիչ միավոր**:

6.17 ԱԿՏԻՎ ՀԱՆԳԻՄ. ԼԻՑՔԱԹԱՓՈՒՄ. ԴԱԴԱՐ

ԱԿՏԻՎ ՀԱՆԳԻՄ հայտարարման ժամանակ. ըստ նախընտրած ժամանակահատվածի, օրինակ՝ յուրաքանչյուր Հ/խաղ-վիկտորինայի արդյունքների ամփոփման ընթացքում թիմերը կարող են ներկայացնել ըստ իրենց հայեցողության տարաբնույթ ելույթներ, թե գեղարվեստական և թե ցանկացած միջոցով՝ ասմոնք, երգ, պար, սպորտային համարներ և այլն:

հանձնաժողովակ

թիմերի ավագներ

տեղակայում անվտանգ վայրում 12

6.18 ՀԱՅԱԺՈՂՈՎ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ, ՖԻՇԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ԵՎ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

- **Ֆ/ուսուցիչը** (կամ կազմակերպիչը) յուրաքանչյուր շինադարձություններում մրցակցային փուլի ավարտից հետո ներկայացնում է **հանձնաժողովին** ժամանակային տվյալները կամ գրանցում են հանձնաժողովի անդամները
- **հանձնաժողովը** յուրաքանչյուր շինադարձություններում մրցակցային փուլի ավարտից հետո գնահատում ու տախս է եզրակացություն արդյունքների մասին կամ վերջում ամփոփ:

6.19 ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Շինադարձությունների մրցակցային բոլոր փուլերը անցնելուց, առաջադրանքները կատարելուց հետո **Ֆ/ուսուցիչը** գեկույցով.

«Հարգելի ներկաներ, հայտարարում եմ թիմերի շինադարձությունների ԱՎԱՐՏԸ և խնդրում եմ **հանձնաժողովին** ներկայացնել վերջնական ԱՄՓՈՓ արդյունքները»:

6.20 ԽՐԱԽՈՒՍԱՆՔՆԵՐ

Տրվում են **ՀԱՎԱՍԱԳՐԵՐ** տրված ՍՊԾ ՊՈՎԿ-ի տնօրենի կողմից՝ դպրոցի տնօրենին, աշխատակազմին և բոլոր թիմերին ըստ զբաղեցրած տեղերի, ինչպես նաև այլ իրեր՝ պատառներ, ծալաթերթիկներ, սույն ձեռնարկից և այլն:

Ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ կազմակերպիչներ և մասնակիցներ

ՀԱՎԱՍԱԳՐԵՐԻ հանձնում կազմակերպիչներին և մասնակիցներին

ՇՆՈՐՀԱԿԱՎՐԵՐԻ ԵՎ
ՊԱՏՎՈԳՐԵՐԻ
ՓՈԽԱԴՐԱՄ ՀԱՆՁՆՈՒՄ

ՖԻՂԱԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ԴԱՀԼԻՇՈՒՄ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

7. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆԵՐԻ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7.1 – 7.10 ԿԵՏԵՐՈՒՄ

7. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆԵՐԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

- Յուրաքանչյուր շինադարձությունների ժամանակակից պատճենների համար կատարվում են հմիտացիաների՝ արհեստական նմանակումների միջոցով
- Խնդիր է դրված՝ ուսուցման այս գործնական-կիրառական մեթոդով, դերային՝ սյումետային, դիդակտիկ և շարժական-խաղային միջոցների իրականացմամբ, դարձնել այն առավել հետաքրքրական և ներգրավել մեծ թվաքանակով մասնակիցների:

7.1 ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

- Յուրաքանչյուր շինադարձությունը ունի իր հստակ առաջադրանքը, որը շարադրվում է մասնակի սցենարով
- յուրաքանչյուր շինադարձությունը սկսելուց առաջ **ֆունկցիզը** (կամ **թիմի ավագը**) ներկայացնում է տվյալ շինադարձության առաջադրանքի նպատակն ու նկարագիրը:

7.2 ՆՊԱՏԱԿ

Մասնակիցների մտավոր և ֆիզիկական ներդաշնակ գործողություններով, բարոյակամային որակների դրսևություններով, նրանց շարժողական ունակությունների՝ արագաշարժության, ուժի, դիմացկունության, ճկունության, ճարպկության, կոռորդինացիայի, ցատկունակության զարգացման և կիրառման միջոցով իրականացնել տրված առաջադրանքները:

7.3 ԱՐԳԵԼՔԻ ՀԱՂԹԱՎԱՐՈՒՄ

Ցատկել, վազել, թռնել, նետել, մագլցել, սողալ, ձգվել հաղթահարել, անցնել և այլ հնարքներ: 7.2-ում նշված շարժումների, գործողությունների, արարքների, արտահայտիչ դրսևություններով և ցուցաբերմամբ ստեղծել սցենարի այնպիսի տպավորություն, կարծես թե երկրաշարժի ժամանակ առաջացել են ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ, ԱՐԳԵԼՔՆԵՐ և հարկավոր է հաղթահարել այն առավելագույնս **արագ, անվտանգ և առանց խուճապի**, որը ևս գնահատվում է:

հմիտացիա՝ վազքով դեպի
անվտանգ տարածք

արգելքի հաղթահարում՝
պարանի մագլցում

7.4 ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Յուրաքանչյուր շինուալից մասնակից թիմերի ԵՐԿՈՒԱԿԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏԸՆԵՐԻ (կամ ՄԵԿԱԿԱՆ աշակերտ) գործողությունների նկարագրությունը տրված առաջադրանքին համապատասխան։
- Նկարագրվում է բոլոր մասնակից թիմերի ԵՐԿՈՒԱԿԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏԸՆԵՐԻ (կամ ՄԵԿԱԿԱՆ աշակերտ) գործողությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր շինուալից մասնակից փուլի ընթացքում։ ԱՐԳԵԼՔՆԵՐԻ հաղթահարմամբ գնահատվում է արագությունը, ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ՝ գիտելիքները կիրառելու ունակությունը։ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔԸ ավարտելուց հետո կամ մոտենալ թիմին կամ նստել ԱՎԱՐՏԱԾՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՆՍՏԱՐԱՆԻՆ, որտեղ կինի փակցված՝ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ գրված պաստառը (ըստ խաղի նպատակի)։
- Նկարագրվում է, թե ինչպիսի ԱՐԳԵԼՔՆԵՐ պետք է հաղթահարվեն, որի ժամանակ գնահատվում է արագությունը, տարրեր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվելու և տիրապետելու հմտությունը, գիտելիքները կիրառելու ունակությունը։
- Շինուալից կրկնվող վարժությունները տարրեր հնարքներով կատարելու համար, նախապես պայմանավորվում են թիմում, թե ով ինչ պետք է կատարի։ Օրինակ՝ ԱՐԳԵԼՔՆԵՐԻ ՀԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄՆԵՐԸ։
- այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության։ Օրինակ՝ միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված յուրաքանչյուր 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման առաջադրանք յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ նաև վարժության կրնությամբ։ Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է։

7.5 ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Շինուալից մասնակիցները յուրաքանչյուրի դիրքը ելնելով առաջադրանքից, նպատակից և նախնական պայմանավորվածությունից։

7.6 ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇՏ ԵՎ ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ. ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

Ձևաչափը կազմակերպիչների համաձայնությամբ՝ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ կամ այլ միջոցներով։ Օրինակ՝ գրված պաստառի վրա տարրեր ձևաչափերով կամ պատկերավոր։

- գրվում է բազմաթիվ տարրերակներ, ըստ թիմերի քանակի, թե ՃԻՇՏ և թե ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ։

արգելքի հաղթահարում

ուղեցույց, թե քանի ճիշտ
պատասխանների ընտրությունն է
բավարար

ելման դրություն

- ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ կտրվի ՈՐԵՑՈՒՅՑՑ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ, թե քանի ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆ է բավարար, որպեսզի համալրեն այն նախատեսված ՊԱՅՈՒՍԱԿՈՒՄ, թեկուզ և լինեն առավել թվով ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐ: Օրինակ՝ 6 ՃԻՇՏ 5 ՍԻՆԱԼ կամ 5 ՃԻՇՏ 4 ՍԻՆԱԼ, 3 ՃԻՇՏ պատասխանի ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆը բավարար է (նաև ԵԼԵԼԻՎ նյութի ծավալից):

7.7 ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Կլինեն այնպիսի առաջադրանքներ, որ **մեկ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔԻ** վրա գրված կլինեն մի քանի ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐԸ ևս կարելի է **մեկի** վրա գրել կամ պատառի վրա ներառված

- բոլոր շինաղ-վիկտորինաների դեպքում էլ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐՈՎ համարել ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ, որի վրա գրված է **դասարանը և թիմի անունը**. (ցանկալի է ուսապարկ)
- նախապես պայմանավորվել թիմում **կրկնվող գործողությունները** տարբեր միջոցներով կատարելու մասին: Օրինակ՝ արգելքների հաղթահարումը
- յուրաքանչյուր թիմից **երկուական աշակերտ միաժամանակ** կատարում են նոյն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով և մոտենում են ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ սեղանին, ընտրում ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐԸ ու ապասում այլ առաջադրանք-վարժանք կատարող ընկերոջը ու միասին շարունակում ընտրելը կամ գնում նախատեսված վայր կամ վազքով մոտենում թիմին ըստ տվյալ խաղի նպատակի
- ունենալ նաև ՏԱՆԻՔԻ, ՎԵՐԵԼԱԿԻ, ՆԿՈՒՂԻ և այլ մանրակերտերով ստվարաթղթե կաղապարներ կամ պաստառներ: Պատկերները կարելի է ստանալ տարբեր տպիչներով և փակցնել նրանց կաղապարներին ու տեղադրել ըստ **իրենց նշանակության**, օրինակ՝ մ/մ պատի վերևում իբր տանիքն է

- ՊԼՈՏԵՐՈՎ** տպված պաստառներ: Փակցնել ֆ/դահլիճում: Օրինակ՝ մ/մ պատի վերևամասում տանիքի պատկերով և ընդգծել այնտեղ բարձրանալու **ԱՐԳԵԼՔԸ՝ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ՎԱՅՐ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ**
- Ունենալ նաև **ԱՐԳԵԼՄԱՆ** ԵՎ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵՐԱՆՇԱՆՆԵՐ (ԼԱՅՔԻ) հարկ եղած դեպքում այն կիրառելու՝ փակցնելու համար կամ նշելու համար պաստառին մատիտով կամ այլ միջոցներով:

տարբերանշաններ

պայուսակ-ուսապարկ
թիմի անունով

արգելված վայրեր

Արգելված վայրերի պաստառներ նաև ստվարաթղթեր կաղապարների համր

ԶԼՔԵԼ ՏԱՐԱԾՔԸ ՊԵՏՔ Է ՄՆԱԼ ՆԿՈՒՂՈՒՄ

ԴՈՒՐՍ ԳԱԼ ՄՏՆԵԼ ՎԵՐԵԼԱԿ

ԴՈՒՐԱ ԳԱԼ ԳՆԱԼ ՏԱՆԻՔ

ՅՈՒԹԱՆԱԿ-ՍԼԱՋՆԵՐԻ ստվարաթղթե կաղապարներ ճիշտ և սխալ պատասխաններով

No 1

ԸՆՏՐԵԼ 4 ՃԻՇՏԸ 9-իՑ

ԵՍՏԵԼ 3 ՃԻՇԸ 6-ԻՑ

ԸՆՏՐԵԼ 2 ՃԻՇՏԸ 5-ԻՑ

ԶՎԱՐԵՇ, Լ ՀՈՒՅՍԸ,

ՏՐԱՎԵՐՏԻՆ

ՊԱՀԱԾՈՎԱՑՎԱԾ
ԱՆՈՒՄԱՆ

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ
ՊՈՏՃԵՎԱԿԵՐ

Խաղի ժամանակ կիրառվող թվային գուցանակներ

ԲԱՐՁՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

7.8 ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ: Նախատեսված է 3-6 շիադ-վիկտորինայի համար
3 թիմով:

ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

- 1 - ին ավարտող թիմին՝ 3բալ (միավոր)
- 2 - րդը 2 բալ
- 3 - րդը 1 բալ

ԳՆԴԱԿԸ ԶԱՄԲՅՈՒՂՈՒՄ

Յուրաքանչյուր մասնակից նետում է մեկ անգամ

- 1 միավոր - եթե այն գցում են զամբյուղի մեջ

ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Կինեն բազմաթիվ տարբերակներ նյութի վերաբերյալ, ընտրել բոլոր ճիշտ տարբերակները համաձայն առաջադրանքի և ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ:

ԲԱԼԸ ըստ ճիշտ պատասխանների համապատասխան թվի: ՍԻՆԱԼՆԵՐԻ դեպքում հանել նոյնքան՝ ըստ սխալի:

- լիարժեք ճիշտ լուծում – բալը՝ ըստ ճիշտ պատասխանների
- լիարժեք ճիշտ և ՍԻՆԱԼ – բալը՝ ըստ ճիշտ պատասխանների և հանել միավոր ըստ սխալի թվի
- ճիշտ, բայց թերի ոչ լիարժեք լուծում – բալը՝ ըստ ճիշտ պատասխանների
- ճիշտ-ը թերի է և ՍԻՆԱԼ-ի ներառում – բալը՝ ըստ ճիշտ պատասխանների և հանել միավոր ըստ սխալի թվի
- 0 բալ – բացարձակ ՍԻՆԱԼ լուծում

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԻԱՎՈՐ՝ ըստ հանձնաժողովի անդամների հայեցողության՝ ֆիքսված միավոր ____:
Օրինակ՝ անվտանգ գործողությունները, խուճապը, թիմակիցների աջակցությունը և այլն:

7.9 ԼՐԱՑՈՒՄ: Կատարվել է նախնական մոնիթորինգ դպրոցներում տնօրենների հետ ֆ/դահլիճների գույքով զինվածության և շիադ-վիկտորինաների կազմակերպման և անցկացման առաջարկի մասին: Տրամադրվածությունն ու պատրաստակամությունը բավականին հուսադրող են:

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Իրականացվեց պիլոտային ծրագիրը դպրոցներում, ունեցանք պատվոգրեր և շնորհակալագրեր և մեծ ոգեշնչվածություն ի դեմս տնօրենների, իրենց դպրոցներում ևս այն իրականացնելու մեջ ակնկալիքով:

7.10 ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

ՀԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆԵՐԻ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Փուլից _____ թիմի համար

Դպրոցի անունը և համարը _____

Մրցակցող թիմերը՝ դասարանները _____

Թիմերի համարները և անունները՝

N 1 _____

N 2 _____

N 3 _____

Հանձնաժողովի անդամ _____

(պաշտոն) (անուն, ազգանուն) (ստորագրություն)

«_____» 2020թ.

ԹԻՄԻ ՀԱՄԱՐ ԱՆՈՒՆ	Ծ/Խ. ՎԻԿՏ. N	Ծ/ԽԱՆ- ՎԻԿՏ. ՎԵՐՆ.	ՄԻԱՎՈՐՆԵՐ						
			Արա գու թյուն	Գնդակը զամբյու ղում	ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ		Լրա ցու ցիչ	Ամփոփ մեկ փուլի	Վերջ նա կան
3 թիմի օրինակ	3				Ճ/Պ	Ս/Պ			
	1	N 1							
	2	N 2							
	3	N 3							
2									
	N 1								
	2	N 2							
	3	N 3							
3									
	N 1								
	2	N 2							
	3	N 3							

8. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆԵՐ N 1 - 6

**8.1 ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 1**
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ ՊԱՏՐԱՍ
ՀԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ՆԱԽԱՊԵՍ ՀԱՄԱԼՐԵԼ
«Առաջին անհրաժեշտության
իրերով պայուսակ»

**8.2 ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 2**
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ
5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ
ՑԱԾՐԱՀԱՐԿՈՒՄ

**8.3 ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 3**
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ
5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ
ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ. ԳԻՇԵՐ Է

**8.4 ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 4**
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ
5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ
ՆԿՈՒՂՈՒՄ

**8.5 ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 5**
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ
5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ
ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ

**8.6 ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 6**
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ
5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ
ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ
ԵՎ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ
ԴՐՍՈՒՄ

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ

N 1

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՆԱԽԱՊԵՍ ՀԱՄԱԼՐԵԼ

«Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 1

1. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ:

ԵՐԿՐԱՉԱՐԺԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՊԵՍ ՀԱՄԱԼՐԵԼ

«Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»-ը

Ներառել նախատեսված առաջին անհրաժեշտության իրերը **ՊԱՅՈՒԽԱԿՈՒՄ՝ ՑԱՆԿԱԾԻ** Է ՈՒՍՍՊԱՐԿ: Խնչակն գիտենք, այն անհրաժեշտ է ունենալ տանը դրված **Ելքի դռան մոտ**, ցանկալի կլինի, որ այն ունենանք նաև դպրոցում դասարաններում: Նախնական համաձայնեցմամբ, դահլիճում կլինին դրված կամ փակցված.

- ստվարաթղթե մանրակերտ կաղապար ՅՈՒՅԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ տեսքով
- ԽԱՆՈՒԹԻ ստվարաթղթե մանրակերտ կաղապար, վրան փակցված ՅՈՒՅԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ կամ պաստառ
- դահլիճում փակցված պաստառներ՝ համապատասխան բովանդակությամբ
- կամ ԻՐԵՐԸ բնորոշող մանրակերտով,
- կամ հենց նախատեսված ԻՐԵՐԸ

2. ՆՊԱՏԱԿ

Մասնակցութան ձևաչափը նախապես **համաձայնեցվում է:** Օրինակ՝ մասնակից բոլոր թիմերը կանգնում են շարքերով շարասյուն կազմած կամ նստած մ/մ նստարանին կամ պարզապես սեղանների շուրջ: Հնարավորինս արագ, անվտանգ, առանց խուճապի և գրագետ կատարել առաջադրանքը՝ հաղթահարելով որևէ ԽՈՉԸՆԴՈՏ կամ ԱՐԳԵԼՔ: Կատարել անցումներ, ցաւկեր, հենացաւկեր և այլն (ԱՐԳԵԼՔՆ այս պարագայում կրնորոշվի որպես **նպատակասլացութուն**, անպատճառ ունենալու համար «Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»), հասնել ՊԱՅՈՒԽԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆԻ մոտ, որտեղ կլինին դրված կամ փակցված ՅՈՒՅԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ ՃԻՇՏ ԵՎ ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ (կամ այլ տարբերակներով և պարագաներով), ինչպես նաև ՊԱՅՈՒԽԱԿ: Ընտրել ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ, տեղադրել նախատեսված ՊԱՅՈՒԽԱԿՈՒՄ և նրանով հանդերձ վերադառնալ թիմ, նմանակմամբ՝ տուն: **Հետևել ֆ/ուսուցչի հրահանգներին:**

Ֆ/ուսուցչի սովորությունը թիմից երկուական աշակերտ միաժամանակ (կամ մեկական) կատարում են նույն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով.

«Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»-ի համալրում

Հմիտացիա՝ Ելքի դռան մոտ.
«Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»

26/11/2019

մրցույթի փուլ

3. ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը ԵԼՄԱՆ դրույթունից:

Սովորի ազդարարմամբ որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում՝ սողանցում մ/մ նստարանի վրայով կամ մագլցում պարանի վրայով, մոտենում է նախատեսված ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՅՐԻՆ, ընտրում է ըստ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ տրված թվի ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ, տեղադրում նախատեսված ՊԱՅՄԱՆԱԿՈՒՄ, սպասում ընկերոջը և միասին վազքով մոտենում են թիմին, ըստ սցենարի՝ կարծես թե գնումներ կատարեցին և ետ վերադարձան տուն:

բ/ աշակերտներից մյուսը ևս ԵԼՄԱՆ դրույթունից: Սովորի ազդարարմամբ որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում՝ հենացատկ մ/մ այծիկի վրայով կամ վազքով անցնում է զիգզագաձև շարված կանգնակների արանքներով կամ նետում գնդակները օղակների միջով: Մոտենում է ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՅՐԻՆ, որտեղ կան ՊԱՅՄԱՆԱԿ և տարբեր պարագաներ, օգնում ընկերոջը (եթե նա դեռ չի ավարտել) ընտրել ըստ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ տրված թվի ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ, տեղադրում են նախատեսված ՊԱՅՄԱՆԱԿՈՒՄ ու միասին վազքով մոտենում են թիմին:

Այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության. օրինակ՝ միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման առաջադրանք յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ: Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է:

4. ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒՅՑՈՒՆ

ՄԵԿՆԱՐԿԸ՝ ֆ/ուսուցչի սովորի ազդարարմամբ:

- յուրաքանչյուր թիմից երկուական աշակերտ միաժամանակ կանգնած կամ նստած աթոռներին (ըստ նախնական պայմանավորվածության), իմիտացիա՝ կարծես թե խորհրդակցում են՝ ինչ անել համաձայն առաջադրանքի:

արգելի հաղթահարում

կարծես թե խորհրդակցում
են ինչ անել

5. ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇՏ ԵՎ ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ՝ 10 ՃԻՇՏ 6 ՍԻԱԼ: 10 ՃԻՇՏԸ ԲԱԿԱՐԱՐ Է. (ըստ պաստառի կարող են գրառվել նաև այլ ցուցանիշներ):

ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ
Առաջին անհրաժեշտության իրերի ցանկը.

ա/ առաջին օգնության դեղարկողիկ՝ դեղորայք և վիրակապական նյութեր

բ/ ռադիոընդունիչ մարտկոցով

գ/ գրապանի լապտերիկ մարտկոցով

դ/ սովիչ

ե/ տաք հագուստ

զ/ պահածոյացված սնունդ

Է/ խմելու ջուր պլաստմասե տարայով

ը/ կարևոր փաստաթղթերի կրկնօրինակները

թ/ անհրաժեշտ հեռախոսահամարներ գրված թղթի վրա. Ահեն թեժ գիծ՝ 9-11, ուստիկանության՝ 1-02, և շտապ օգնության՝ 1-03, ինչպես նաև ընտանիքի անդամների համարները

Ժ/ մարտկոց

արգելքի հաղթահարում

կազմակերպչական
աշխատանքներ

ա/ թիթեռ փողկապ

բ/ կումետիկ պարագաներ՝ հայելի, սանր, օճանելիք, շոթներկ և այլն

գ/ փողկապ

դ/ հողաթափեր

ե/ տան բանալիներ

զ/ անձրևանց

ՍԽԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

խանութի մանրակերտով
ստվարաթղթե կաղապար
կամ պաստառ

ՑՈՒՑՈՒՄ՝ կարելի է մի քանի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ամփոփել մեկ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՈՒՄ:

6. ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ՝ ըստ 7.8 կետի

- ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ
- ՎԻԿՈՐԻՆԱՅԻ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ
- ՀՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԻԱՎՈՐ

ՏԱՔ ՀԱԳՈՒՄ

ՌԱԴԻՈԸՆԴՈՒՆԻՉ

ՍՈՒԼԻՇ

ցուցանակ-սլաքներ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ԻՐԵՐ

ԿԱՄ
ՊԱՏճԵՆՆԵՐԸ

ՄԱՐՏԿՈՅՑ

ՊԱԿԱԾՈՒ

Զ ՈՒ Ր

ՀԵՐԱԿՈՎՈՎԱՇԽԱՐԵՐ

• «ՆԳՆ ՓԾ ՃԳՆԱԺՎԱՅԻՆ
ԿԱՌՎԱՐՄԱՆ ԱՇԳԱՅԻՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ
9-11

• «ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
1-02

• ՇՏԱՊ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ
1-03

• ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ԸՆՏԱՆԻՔԻ
ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ

10 ճիշտ եկ 6 սխալ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

10 ճիշտը ԲԱԿԱՐԱՐ է

ԵՐԿՐԱՉԱՐԺԻՆ ՊԱՏՐԱՍ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՊԵՍ ՀԱՄԱԼՐԵԼ «Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»

ԸՆՏՐԻՐ
ՃԻՇՏԸ

N 1 Շ/Խ-Վ

«Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»

10 ՃԻՇՏ ԵՎ 6 ՄԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
10 ՃԻՇՏԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻԱ

N 2

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺՄԱՆԱԿ

ՑԱԾՐԱՇՐԿՈՒՄ

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 2

1. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ: 5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐԱԾԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՖԱՇՐԱՀԱՐԿՈՒՄ

Երկրաշարժի ժամանակ երբ ցնցումները զգալի են և գտնվում եք որևէ կառուցում՝ դպրոցի, սեփական տան կամ բազմաբնակարան շենքի ցածրահարկում բնակելի 1-2-(3)-րդ հարկերում. (3-րդ, եթե այն խիտ բնակեցված կամ համալրված չէ մարդկանցով), ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ԼՐԵԼ ԱՅՆ (նկատի ունենալ, որ կան բազմաբնակարան բնակելի շենքեր, որոնք ցածրահարկերում ունեն ընդհանուր օգտագործման տարածքներով շինուալուններ՝ խանութներ, օֆիսներ և հարկերը հաշված ըստ այդմ): Նախ հիշեք՝ ԽՈՒՃԱՊԻ ՉՄԱՏՆՎԵ՛Լ: Ձեր ԽՈՒՃԱՊՈԾ թե Ձեր, և թե ձեր շրջապատի համար կհանդիսանա կողմնորոշման խանգարող հանգամանք: Իհարկե հարկավոր է կողմնորոշվել ըստ իրավիճակի. (Երբ ԶԿԱ ԱՅԼԵՎՍ ՈՉ ՄԻ ԵԼՔ ԴՈՒՐՍ ԳԱԼՈՒ, ուրեմն պատսպարվել այդ տարածքի ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ, որի մասին պարբերաբար ուսուցանվում է: Սակայն դա այլ առաջադրանք է, և այդ թեման **N 3 շ/խաղ-** վիկտորինայում ներառված է մանրամասնորեն):

2. ՆՊԱՏԱԿ

Սցենար՝ կարծես թե գտնվում եք շենքի ցածրահարկում: Հնարավորինս արագ և անվտանգ, առանց խուճապի (այս վարքը ևս գնահատվում է որպես միավոր) հարկավոր է լրել տարածքը որևէ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարմամբ, որը լինում է ըստ նախնական պայմանավորվածության: Մոտենալ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԵԼՔԻՆ, որտեղ ըստ սցենարի կա առաջին անհրաժեշտության իրերով ՊԱՅՈՒՍԱԿ: Վերցնել այն և վազքով մոտենալ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆԻՆ, ընտրել ՃԻՇԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱԲՆԵՐԸ, տեղավորել նախապես վերցրած ՊԱՅՈՒՍԱԿԻ մեջ, գնալ դահլիճի այն մասը որտեղ կա փակցված ՑՈՒՑԱՆԱԿ՝ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ վերտառությամբ և սպասել **ֆ/ուսուցչի** հրահանգներին: Վերջում կարելի է նստել ԱՎԱՐՏԱԾՆԵՐԻ համար նախատեսված ՆՍՏԱՐԱՆԻՆ, քանի որ իրական երկրաշարժի ժամանակ պետք է լրել տարածքն ու մնալ դրսում՝ սպասելով պաշտոնական տեղեկատվությանը:

Ֆ/ուսուցչի սովորի ազդարարմամբ, յուրաքանչյուր թիմից երկուական աշակերտ (կամ մեկական) միաժամանակ կատարում են նույն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով.

Ստվարաթյթե կաղապար
կամ պաստառ

Մրցույթից հետո

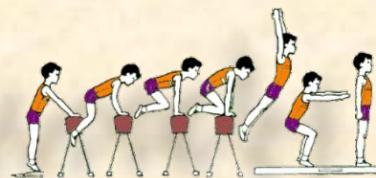

անվտանգ վայր

3. ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը բարձրացած մ/մ պատին, որտեղ դրված է առաջին անհրաժեշտության իրերով ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ (ցանկալի է ուսապարկ, այն դատարկ կլինի, սակայն որպես սցենար իրեն թե առաջին անհրաժեշտության իրերով է): Սովորի ազդարարմամբ՝ վերցնելով ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ արագ իջնում է մ/մ պատից, իրեն ցածրահարկից կամ առաջին հարկի պատուհաններից դուրս գալու նմանակմամբ: Որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում՝ գլուխկոնծի է տալիս մ/մ ներքնակի վրա (կամ ցատկում ցատկապարանի վրայով, այս ամենը ըստ նախնական պայմանավորվածության), վազքով մոտենում է ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ սեղանին և օգնում երկրորդ ընկերոջը (եթե նա դեռ չի ավարտել), ընտրել ըստ ՈՂԵՑՈՒՅՑԻ անհրաժեշտ քանակի ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ և տեղադրում նախատեսված ՊԱՅՈՒՍԱԿՈՒՄ ու միասին վազքով հասնում այն վայրին, որտեղ փակցված է ստվարաթղթե ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ վերտառությամբ:

բ/ աշակերտներից մյուսը նստած աթոռին: Տպավորություն իրեն առաջին հարկում է և պետք է լրել տարածքը: Սովորի ազդարարմամբ արագ ոտքի է կանգնում, հաղթահարում որևէ ԱՐԳԵԼՔ. (օրինակ՝ տղաները կատարում են ձգում պտտածողի վրա, կամ հենացատկ մ/մ այծիկի վրայով) կարծես թե պատուհանից է լքում տարածքը: Վազքով մոտենում է ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ սեղանին և օգնում ընկերոջը, եթե նա այնտեղ է արդեն ընտրել ըստ ՈՂԵՑՈՒՅՑԻ անհրաժեշտ քանակի ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ և երկուսով միասին համալրում են նախատեսված ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ (որը վերցնում է մյուս ընկերը ըստ նախնական պայմանավորվածության): Վազում են ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ, սպասում ֆ/ուսուցչի հրահանգներին: Այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության. օրինակ՝ միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման առաջադրանք յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ: Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է:

Ելման
դրություն

4. ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը կանգնած մ/մ պատի վերևում
բ/ աշակերտներից մյուսը շարքում նստած աթոռին

5. ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԵՐԱԿՆԵՐ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇՏ ԵՎ ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ
ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ՝ 3 ՃԻՇՏ 3 ՍԻՆԱԼ: 3 ՃԻՇՏԸ ԲԱԿԱՐԱՐ Է. (ըստ պաստառի կարող են գրառվել նաև այլ ցուցանիշներ):

ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՑԱՇՐԱՀԱՐԿՈՒՄ

ա/ 1-2-(3)-րդ -հարկերը համարվում են ցածրահարկ, հարկավոր է լրել այն
թիվի հարկավոր է պատսպարվել շենք-շինության, տան, դպրոցի
ԱՆՎԱՆՎ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ, Եթե այլևս դուրս գալու ելք չկա
զ/ ԶԲԱՐՁՐԱՆԱՌ տանիք, ԶԻՋՆԵՌ նկուղ, ԶՕԳՏՎԵՌ վերելակից

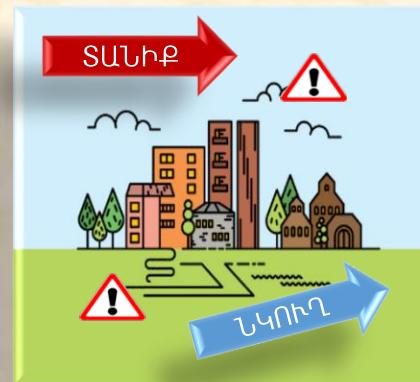
ուսուցում

արգելվի հաղթահարում

ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ա/ 1-2-(3)-րդ հարկերը համարվում են ցածրահարկ, հարկավոր է մնալ ներսում և
պատսպարվել այնտեղ
թիվի ցածրահարկը մինչև 7-րդ հարկն է, հարկավոր է մնալ ներսում
զ/ հարկավոր է բարձրանալ տանիք, իջնել նկուղ, օգտվել վերելակից

ստվարաթղթե կաղապար
կամ պաստառ

հարկավոր է լրել տարածքը

հանձնաժողով՝ գնահատում

6. ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ՝ ըստ 7.8 կետի

- ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ
- ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ
- ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԻԱՎՈՐ

3 ճիշտ եկ 3 ՄԽԱՀ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ.
3 ճիշտ ԲԱԿԱՐԱՐ Է

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐՈՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՅԱԾՐԱՀԱՐԿՈՒՄ

ԸՆՏՐԻՌ
ՃԻՇՏԸ

1-2-(3)-ՐԴ ՀԱՐԿԵՐԸ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԵՆ
ՅԱԾՐԱՀԱՐԿ, ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ԼՔԵԼ ԱՅՆ

ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ՊԱՏՍՊԱՐՎԵԼ ՇԵՆՔ-ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ,
ՏԱՆ, ԴՊՐՈՑԻ ԱՆՎԱՆԳ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ,
ԵԹԵ ԱՅԼԵՎՍ ԴՈՒՐՍ ԳԱԼՈՒ ԵԼՔ ԶԿԱ

ՅԱԾՐԱՀԱՐԿԸ ՄԻՆՉԵԿ
7-ՐԴ ՀԱՐԿԻ Է, ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է
ՄԱԼ ՆԵՐՍՈՒՄ

ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ԲԱՐՁՐԱՆԱԼ ՏԱՆԻՔ,
ԻԶՆԵԼ ՆԿՈՒՂ,
ՕԳՏՎԵԼ ՎԵՐԵԼԱԿԻՑ

ԶԲԱՐՁՐԱՆԱԼ ՏԱՆԻՔ,
ԶԻԶՆԵԼ ՆԿՈՒՂ,
ԶՕԳՏՎԵԼ ՎԵՐԵԼԱԿԻՑ

1-2-(3)-ՐԴ ՀԱՐԿԵՐԸ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԵՆ
ՅԱԾՐԱՀԱՐԿ, ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ՄԱԼ ՆԵՐՍՈՒՄ
ԵԿ ՊԱՏՍՊԱՐՎԵԼ ԱՅՆՏԵՂ

N 2 Շ/Խ-Վ

ՑԱԾՐԱՀԱՐԿՈՒՄ

3 ՃԻՇՏ ԵՎ 3 ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

3 ՃԻՇՏԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻԱԾ

N 3

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ. ԳԻՇԵՐ Է

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂՎԻԿՏՈՐԻՆԱ Ն 3

1. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ: 5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐԱԾԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ. ԳԻՇԵՐ Է. ԴԻՍԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿ:

Երկրաշարժի ժամանակ երբ ցնցումները զգալի են և գտնվում եք ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ՝ 3-րդ և ավելի բարձր հարկերում. (3-րդից սկսած, եթե այն խիստ բնակեցված կամ համալրված է մարդկանցով): ԴՈՒՐՍ 2ԳԱ'Լ, ՊԵՏՔ Է ՄՆԱԼ ՆԵՐՍՈՒՄ. (Եթե բազմաբնակարան շենքում բնակելին հենց առաջին հարկից է): Գիշեր է և դուք քնած եք: Ի՞նչ անել, ինպիսի՞ քայլեր ձեռնարկել, երբ արթնացել եք ցնցումներից: Ինչպես նաև, որո՞նք են այն ԱՐԳԵԼՎԱԾ գործողությունները, որոնք չի կարելի կատարել ընդհանրապես: Նախ հարկավոր է իմանալ, որ ԻՐԱԿԱՆ ԵՐԿՐԱԾԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄԻՇՍ պետք է կողմնորոշվել ԻՐԱՎԻՃԱԿԻՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ: Հարկավոր է լինել հնարավորինս հավասարակշոված: ԶՄԱՏՆՎԵ՛Լ ԽՈՒՃԱՊԻ:

2. ՆՊԱՏԱԿ

Համաձայն առաջադրանքի սցենարի, սովոր ազդարարմամբ ԵԼՄԱՆ դիրքից կատարել անհրաժեշտ գործողություններ արագ և գրագետ:

Հագնել (որոշ հագուստներ), վազքով հասնել ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՅՐԻՆ, **իմիտացիա՝** ՏԱՆ ԵԼՔԻՆ: Հայթահարել որոշակի ԱՐԳԵԼՔՆԵՐ: ԵԼՔԻ մոտ ունենալ ՊԱՅՄԱՆԱԿ և պայմանավորվել թիմակիցների հետ, թե ով պետք է վերցնի այն (ընտանիքի անդամների հետ նոյնպես նախապես պայմանավորվում եք): Վազքով հասնել ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆԻՆ, որտեղ կլինեն դրված ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ՝ վրան գրված վիկտորինայի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ՝ ԶՕԳՏՎԵ՛Լ ԿԵՆցաղսպասարկման համակարգերից, ԶՎԱՐԵ՛Լ գազը, լուսը, այլ հակառակը անջատել դրանք, ԶԿԱՏԱՐԵ՛Լ պայթունավտանգ այլ գործողություններ, որը ԱՐԳԵԼՎԱԾ է կատարել Երկրաշարժի ժամանակ ընդհանրապես, Երկրորդային ազդեցություններից խուսափելու համար: Համալրել ՊԱՅՄԱՆԱԿԸ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ, վերադառնալ թիմի մոտ՝ քանի որ իրականում պետք է մնալ տանը և պատսպարվել ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ, գլխավերնում պահել որևէ իր կամ ձեռքերով ծածկել գլխավերնը, թափվող ծեփակտորներից և այլ առարկաներից հնարավորինս պաշտպանելու համար:

Ֆ/ուսուցի սովոր ազդարարմամբ, յուրաքանչյուր թիմից Երկուական աշակերտ (կամ մեկական) միաժամանակ կատարում են նոյն առաջադրանքը տարրեր վարժանքներով.

**Մահճակալի մոտ՝ գրպանի
լապտերիկ և սովիչ**

3. ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ **աշակերտներից մեկը պառկած մ/մ ներքնակին, նմանակում՝ գիշեր է. քնած է:** Երկրաշարժի ցնցումներից որոնք զգալի են արթնանում է առաջինը: **Վառում է** մահճակալի մոտ դրված ԳՐՊԱՍԽ ՀԱՊՏԵՐԻԿԸ, հագնում է որոշ հագուստներ և ցանկալի է տեղեկացնել նաև ընտանիքի անդամներին, որոնք գուցե քնած են, ցնցումները չեն զգացել, ուստի **սուլում է** ՍՈՒԼԻՉՈՎ, վազրով հասնում **ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՎԱՅՐԻՆ՝ ԵԼՔԻՆ**, հաղթահարում որոշակի ԱՐԳԵԼՔ՝ իբրև քարակույտ է ոչ մեծ քարերի կամ ծեփակտորների, որոնք կիանդիսանան **գնդակները, տեղաշարժում է այլ տարածք**, վերցնում իբր «**Առաջին անհրաժեշտության իրերով պայուսակ»-ը, վազրով հասնում նախատեսված վայրին որտեղ կլինեն դրված ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱԲՆԵՐ կամ փակցված նախատեսված կաղապարներին, վրան գրված վիկտորինայի **ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ**: Ընտրում է ըստ ՈՒՂԵՑՈՒՑԻ տրված թվով ճիշՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ (որոնք ՀԱՐԿԱՎՈՐ է կատարել իրական երկրաշարժի ժամանակ) և համալրում է **ՊԱՅՈՒՍԱԿՆ** ու սպասում այլ առաջադրանք կատարող ընկերոջը: Երկուառվ ետ են գալիս և պատսպարվում դահլիճում (շինության) **ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ** (տանը, դպրոցում), ըստ նախապես պայմանավորվածության, թե ով որտեղ: **Օրինակ՝** ներքին կրող պատի մոտ, նրանցով կազմված անկյուններում, նրանցում եղած բացվածքներում, մահճակալի կամ սեղանի տակ (որոնք դրված կլինեն **ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ**, իեռու արտաքին կրող պատերից) և այլն:**

բ/ **աշակերտներից մյուսը ևս պառկած է մ/մ նստարանին կամ մ/մ պարկի մեջ, նմանակմամբ՝ գիշեր է, պառկած քնած է բազմոցին:** Չի զգացել երկրաշարժը, սակայն ընկերոջ (եղբոր) **սուլիչի ծայնը** լսելուց հետո արթնանում է, արագ հագնում որոշ հագուստներ, վառում լապտերիկը, հասնում **ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԴՈԱՆ** մոտ, որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում **գլուխկոնծի է տալիս մ/մ ներքնակի վրա** (առաջին անհրաժեշտության իրերով **ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ** վերցրել է ընկերը): Վազրով հասնում է **ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ** սեղանին և ընկերոջ հետ միասին ընտրում են ըստ ՈՒՂԵՑՈՒՑԻ տրված թվով ճիշՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ և երկուառվ ետ գալիս ու պատսպարվում դահլիճում (տանը), **ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ** ըստ նախապես պայմանավորվածության, թե ով որտեղ:

Այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության. **օրինակ՝** միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման **առաջադրանք** յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ: Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է:

անվտանգ
վայրեր

կենդանիները դրսեւում են
անսովոր վարք

անջատել երկրորդային
վտանգներից խուսափելու համար

4. ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երկուական աշակերտ միաժամանակ պառկած տարբեր մ/մ ներքնակներին կամ քնապարկի մեջ կամ այլ կերպ:

5. ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ՝ ՑՈՒՑԱՆԱԿՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅՀ), ՃԻՇՏ ԵՎ ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՈՂԵՑՈՒՅՑ՝ 10 ՃԻՇՏ 6 ՍԻՆԱԼ: 10 ՃԻՇՏԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է. (ըստ պատառի կարող են գրառվել նաև այլ ցուցանիշներ):

ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ 3-ՐԴ ԵՎ ԱՎԵԼԻ ԲԱՐՁՐ ՀԱՐԿԵՐՈՒՄ՝ ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ. ԳԻՇԵՐ Է

Ինչպես նաև հասկանալ և ի՞նչ անել երբ երկրաշարժ է.

ա/ շարժվում է տան կահույքը, ջահերը, պահարանում եղած սպասքը և այլ իրերը, պահարանի և պատուհանի ապակիները, և այլն

թ/ կենդանիները դրսեւորում են անսովոր վարք

զ/ կանգնել ներքին կրող պատերին մոտ, նրանցով կազմված անկյուններում, նրանցում առկա դուռն բացվածքներում, հենայուների մոտ

դ/ կարելի է նաև պատսպարվել ամուր նյութից կառուցված սեղանի տակ կամ մահճակալի, որոնք հեռու են արտաքին կրող պատերից և պատուհաններից

ե/ եթե բարձրահարկում եք և ցնցումները զգալի են՝ պետք է մնալ տանը, սակայն հեռու լինել՝ արտաքին կրող պատերից, ծանր պահարաններից, պատուհաններից և այլն

զ/ եթե բարձրահարկում եք և գիշեր է. պատուհանից և պատշգամբից դուրս չցատկել

ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տանը ոչ մի դեպքում չօգտվել կենցաղսպասարկման համակարգերից՝

Երկրորդային ազդեցություններից խուսափելու համար.

ա/ ԶՎԱՐԵԼ ՀՈՒՅՍ, ԳԱԶ, ԿՐԱԿՎԱՌԻԶ, ՄՈՄ, ՀՈՒՑԿԻ. այսինքն՝ չկատարել իրդեհավտանգ գործողություններ

Կազմակերպչական
աշխատանքներ

անվտանգ վայր

բ/ դուրս չգա'լ տանից

գ/ չգնա'լ պատշգամբ, աստիճանավանդակներ, նկուղ, տանիք

դ/ չնստե՛լ վերելակ

ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ա/ ցնցումները զգալի են՝ պետք է ԴՈՒՐՍ ԳԱԼ տանից

բ/ ՎԱՌԵ՛Լ ՀՈՒՍԱՎՈՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ լոյս, կամ կրակվառիչ, մոմ, լուցկի

գ/ բարձրանալ տանիք

դ/ իջնել նկուղ

ե/ դուրս գալ աստիճանավանդակ

զ/ նստել վերելակ

արգելված
գործողություններ

արգելված է

ՀԱՎԱՍԱԳՐԵՐԻ
հանձնում

6. ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ՝ ըստ 7.8 կետի

- ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ
- ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ
- ԼՐԱՅՈՒՅԻՉ ՄԻԱՎՈՐ

Խաղի մեկնարկը սկսվում է
<<օրիներգով՝ դահլիճում
փակցված էր <<դրոշը

պատսպարպել
անվտանգ վայրում

10 ՃԻՇՏ ԵՎ **6** ՄԽԱԼ
ՊԱՏԱԽԱՆ.

10 ՃԻՇՏԸ ԲԱԿԱՐ

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ. ԳԻՇԵՐ Է

ԸՆՏՐԻՐ
ՃԻՇՏԸ

- Եթե բարձրահարկում եք և ցնցումները զգալի են՝ պետք է մնալ տանը, սակայն հեռու լինել՝ արտաքին կրող պատերից, ծանր պահարաններից, պատուհաններից և այլն
- Եթե բարձրահարկում եք և գիշեր է. պատուհանից և պատշգամբից դուրս չցատկել

- Չարժվում է տան կահույքը, ջահերը, պահարանում եղած սպասքը և այլ իրերը, պահարանի և պատուհանի ապակինները, և այլն
- Կենդանիները դրսենորում են անսովոր վարք

- չգնա՞լ պատշգամբ,
աստիճանավանդակներ, նկուղ, տանիք
- չնստե՞լ վերելակ

- Կանգնել ներքին կրող պատերին մոտ, նրանցով կազմված անկյուններում, նրանցում առկա դռան բացվածքներում, հենայուների մոտ
- կարելի է նաև պատսպարվել ամուր նյութից կառուցված սեղանի տակ կամ մահճակալի, որոնք հեռու են արտաքին կրող պատերից և պատուհաններից

- ԶՎԱՐԵԼ ԼՈՒՅԱ, ԳԱՅ, ԿՐԱԿՎԱՌԻՉ,
ՄՈՄ, ԼՈՒՑԿԻ. այսինքն՝ չկատարել՝
իրդեհավտանգ գործողություններ
- դուրս չգա՞լ տանից

- իջնել նկուղ
- դուրս գալ
աստիճանավանդակ
նստել վերելակ

- ցնցումները զգալի են՝ պետք է ԴՈՒՐՍ ԳԱՅ տանից
- ՎԱՐԵԼ ԼՈՒՍԱՎՈՐԵԼՈՒ
ՀԱՄԱՐ լուս կամ կրակվառիչ,
մոմ, լուցկի
բարձրանալ տանիք

N 3 Շ/Խ-Վ

ԲԱՐՁՐԱՀԱՐԿՈՒՄ. ԳԻՇԵՐ Է

10 ՃԻՇՏ ԵՎ **6** ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

10 ՃԻՇՏԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ

N 4

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ՆԿՈՒՂՈՒՄ

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ Ն 4

1. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ: 5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՆԿՈՒՂՈՒՄ

Երկրաշարժի ժամանակ գտնվում եք նկուղում և ցնցումները զգայի են: Հարկավոր է դուրս գալ գնալ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ, հնարավորինս արագ առաջիկա 12-15 վայրկյանների ընթացքում: Կատարել համապատասխան գործողությունների շարք:

2. ՆՊԱՏԱԿԸ

Գործողությունների զարգացումը, իրադարձությունների ընթացքը ձևավորել համապատասխան առաջադրանքի: Իմիտացիա՝ նկուղային հարկերը լրելիս. կատարել անհրաժեշտ գործողություններ արագ և գրագետ, որպես առաջնային քայլեր, եթե դեռևս դուրս գալու ելք կա: **Օրինակ՝** որևէ իրով ծածկել գլխավերներ, փակել շնչուղիները որևէ կտորով և փորձել հասնել ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԵԼՔԻՆ և դուրս գալ: Այս ամենը կատարել իմիտացիաներով, իբրև իրական երկրաշարժի ժամանակ առաջցել է ԽՈՉԸՆԴՈՏ կամ ԱՐԳԵԼՔ և հարկավոր է հաղթահարել այն: Կինի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ համար նախատեսված ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆ, ՊԱՅՈՒՍԱԿ, ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ վրան գրված ՃԻՇՏ և ՍԽԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ: Ֆ/ուսուցչի սովորական ազդարարմամբ, յուրաքանչյուր թիմից **երկուական աշակերտ** (կամ մեկական) **միաժամանակ** կատարում են նոյն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով.

3. ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը: Սովորական ազդարարմամբ, որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում արագ բարձրանում է մ/մ պատի վրա, իբրև թե աստիճաններով դուրս է գալիս նկուղից և **իջնում** մ/մ պատի իբրև շենքից դուրս տանող աստիճաններից: Վազքով մոտենում է ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ՍԵՂԱՆԻՆ ընտրում ըստ ՈՐԵՑՈՒՅՑԻ տրված համապատասխան թվով ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ, և համարում նախատեսված ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ կամ օգնում է մյուս ընկերոջը ընտրելու, եթե նա այնտեղ է: Վազքով մոտենում են նախապես կահավորված վայրին, որտեղ կինեն փակցված տարաքնոյթ ՑՈՒՑԱՆԱԿՆԵՐ: Մոտենալ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ փակցված ցուցանակին կամ պաստառին և սպասել ֆ/ուսուցչի հրահանգներին կամ մոտենալ ԱՎԱՐՏԱԾՆԵՐԻ համար նախատեսված ՆՍՏԱՐԱՆԻՆ: **Միտումը՝ մնալ դրսում:**

Նկուղ բարձրահարկում

լրել տարածքը
12-15 վայրկյանների
ընթացքում

արգելքի հաղթահարում

բ/ աշակերտներից մյուսը: Սովորի ազդարարմամբ որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում ցատկում է մ/մ նստարանի վրայով աջ և ձախ զիգզակաձև անցումներով կամ անցնում է մ/մ մի քանի օղակների միջով կամ այլ հնարքներով: Վազրով մոտենում է ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ՍԵՂԱՆԻՆ և շարունակում ընկերոց հետ միասին ինչպես նկարագրված է վերոգրյալ ա/ կետում:

Այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության. օրինակ՝ միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման առաջադրանք յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ: Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է:

4. ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒՅՑՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը կանգնած մ/մ պատի մոտ
բ/ աշակերտներից մյուսը կանգնած շարքում

ՑՈՒՅՈՒՆ՝ կրկնվող գործողությունները տարբեր միջոցներով ու հնարքներով կատարելու մասին պայմանավորվել նախապես:

արգելքի հաղթահարում

5. ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ, ՑՈՒՅԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇԸ և ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ՝ 3 ՃԻՇԸ 4 ՍԻՆԱԼ: 3 ՃԻՇԸԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է. (ըստ պաստառի կարող են գրառվել նաև այլ ցուցանիշներ):

ՃԻՇԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՆԿՈՒՂՈՒՄ

Առաջնային լուծում.

ա/ արագ լքել տարածքը, դուրս գալ
բ/ եթե չկա այլս այլ լուծում՝ փակվել է մուտքի դուրս, ուստի պետք է մնալ նկուղում և պատսպարվել ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ
գ/ տեղաշարժվել զգուշորեն, արագ, առանց խուճապի

Խոչընդոտ՝ իմիտացիա իբրև
թե նկուղում եք և պետք է
դուրս գալ տարածքից

ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

- ա/ պետք է մնալ նկուղում ԶԼՔԵ՛Լ այն ոչ մի դեպքում
- բ/ նկուղից դուրս գալ ու բարձրանալ վերևի հարկերը
- գ/ դուրս գալ գնալ տանիք
- դ/ դուրս գալ մտնել վերելակ

6. ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ՝ ըստ 7.8 կետի

- ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ
- ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ
- ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԻԱՎՈՐ

Փրկարարական ջոկատներ

տարրեր նկուղներ

ԱՐԱԳ ԼՔԵԼ ՏԱՐԱԾՔԸ,
ԴՈՒՐՍ ԳԱԼ

Եթե ԶԿԱ ԱՅԼԵԿՍ ԱՅԼ
ՀՈՒԾՈՒՄ՝ ՊԱՏՄՊԱՐՎԵԼ
ԱՆՎԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ

ՏԵՂԱՇԱՐԺՎԵԼ ԶԳՈՒՇՈՐԵՆ,
ԱՐԱԳ ԱՌԱՆՑ ԽՈՒՃԱՊԻ

ցուցանակ-սլաքներ
ճիշտ և սխալ
պատասխաններ

մրցույթի փուլի ավարտը

26/11/2018

մրցույթի ընթացքը

26/11/2019

3 ճիշտ եւ 4 սխալ
ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

3 ճիշտը բավարյ է

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐՈՅԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՆԿՈՒՂՈՒՄ

ԸՆՏՐԻՐ
ՃԻՇՏԸ

պետք է մնալ նկուղում ՉԼՔԵ՛Լ
այն ոչ մի դեպքում

նկուղից դուրս գալ ու
բարձրանալ վերևի հարկերը

Եթե չկա այլևս այլ լուծում՝ փակվել է մուտքի
դուռը, ուստի պետք է մնալ նկուղում և
պատսպարվել ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐՈՒՄ

արագ լքել տարածքը,
դուրս գալ

դուրս գալ մտնել վերելակ

դուրս գալ գնալ տանիք

N 4 Շ/Խ-Վ

ՆԿՈՒՂՈՒՄ

3 ճիշտ եւ 4 սխալ դատասինաւ.

3 ճիշտը բԱՎԱՐԱՐ է

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻԱ

N 5

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ

ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆ 5

1. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ: 5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ **ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ**

ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ Է ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՎՈՐՎԱԾ ԵՎ ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻԾԱԿ: ՀԱՐԿԱՎՈՐ Է ԼԻՆԵԼ ԱՌԱՎԵԼ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆ ՏԵՂԵԿԱՑՎԱԾ ՈՒ ԶԳՈՆ ՏՎՅԱԼ ԻՐԱՎԻԾԱԿՈՒՄ:

Իմիտացիա՝ երկրաշարժից հետո գտնվում եք ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ: Ձեր գործողությունները՝ հնարավորինս անվնաս, արագ, առանց խոհճառի և գրագետ կատարել պաշտպանական և իրավիճակային գործողություններ, փլատակների տակից ինքնուրույն կամ որևէ մեկի օգնությամբ դուրս գալու նմանակմամբ, որը ևս փլատակներում է և ՊԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՈՒՐՈՒ ԳԱԼ:

ՀԻՇԵՌ, ՁԵՇ ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՆ ԵՎ ԱՆՊԱՏՃԱՌ ԿԳՏՆԵՆ:

2. ՆՊԱՏԱԿ

Համաձայն առաջադրանքի, կատարել ըստ առաջնահերթության անհրաժեշտ գործողություններն առանց խուճապի, որի մասին նախապես ուսուցանվել եք:

- փակել շնչուղիները որևէ կտորով և ուսումնասիրել տեղանքը
- մեկրնդեզ ԿԱՆՉԵԼ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ և ՍՈՒԼԵԼ ՍՈՒԼԻՇՈՎ
- ցուցաբերել առաջին օգնություն ինքներդ ձեզ: Փորձել անպատճառ դուրս գալ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՓԼԱՏԱԿՆԵՐԻ տակից:

Այնուհետ մոտենալ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆԻՆ որտեղ դրված են ՊԱՅՄԱՆԱԿ, ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ: Ընտրել ճիշտ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ և հեռանալ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ:

ՀԻՇԵՐ, իրական երկրաշարժի ժամանակ պետք է կողմնորոշվել ԵԼՆԵԼՈՎ ԻՐԱՎԻԾԱԿԻՑ: Եթե այլս դուրս գալու ելք չկա, ապա հարկավոր է պատսպարվել այդտեղ առավել ԱՆՎՏԱՆԳ ՎԱՅՐԵՐՈՒՄ և սպասել օգնության:

Ֆ/ուսուցչի սովորությունը ազդարարմամբ, յուրաքանչյուր թիմից երկուական աշակերտ (կամ մեկական) միաժամանակ կատարում են նույն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով.

Փլատակում

Տալ ազդանշաններ.
Ձեզ անպատճառ կգտնեն

Որևէ լաթով փակել քիթն ու բերանը

3. ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը: Սուվիչի ազդարարմամբ դուրս է գալիս **մ/մ ներքնակի տակից, իմիտացիա՝ փլատակների տակից** ինքնուրույն դուրս գալուց: Որպես **հնարք**, ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ **ԱՐԳԵԼՔԻ** հաղթահարման՝ **սողանցում** է մ/մ նստարանի վրայով, ավարտում և վագրով մոտենում է **ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ** սեղանին, ընտրում ըստ ՈՂԵՑՈՒՅՑԻ ներկայացված թվի ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ ճիշՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ, տեղադրում նախատեսված **ՊԱՅՈՒՄԱԿՈՒՄ** ու սպասում այլ առաջադրանք կատարող ընկերոջը և միասին հեռանում են նախանշված ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ կամ մոտենում են ԱՎԱՐՏԱԾՆԵՐԻ համար նախատեսված ՆՍՏԱՐԱՆԻՆ և սպասում **Ֆ/ուսուցչի սովորի** ազդարարմանը:

իմիտացիա՝ փլատակների տակ

բ/ աշակերտներից մյուսը: Սուվիչի ազդարարմամբ դուրս է գալիս **մ/մ այծիկի տակից, իմիտացիա՝ փլատակների տակից ինչոր մեկի օգնությամբ:** ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ **ԱՐԳԵԼՔԻ** հաղթահարում, **գնդակները նետում է օղակների միջով** կամ **բասկետբոլի զամբյուղի մեջ** կամ կատարում է **մ/մ ակրոբատիկ հնարքներ**, օրինակ **մ/մ ժապավենով** որևէ վարժություն: Ավարտում է, վագրով մոտենում **ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ** սեղանին, ըստ ՈՂԵՑՈՒՅՑԻ ներկայացված թվի ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ ճիշՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ ընտրում, տեղադրում նախատեսված **ՊԱՅՈՒՄԱԿՈՒՄ**, սպասում այլ առաջադրանք կատարող ընկերոջը և շարունակում է ինչպես ցուցված է վերը նշված ա/ կետում:

ուսուցում՝ փոշուց պաշտպանվելու համար

Այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության. օրինակ՝ միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման առաջադրանք յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ: Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է:

4. ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը նստած մ/մ այծիկի տակ
բ/ աշակերտներից մյուսը նստած մ/մ ներքնակի տակ

ելման դրություն

5. ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ, ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃիշՏ ԵՎ ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՈՂԵՑՈՒՅՑ՝ 5 ՃիշՏ 4 ՍԻԱԼ: 5 ՃիշՏԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է. (ըստ պաստառի կարող են գրառվել նաև այլ ցուցանիշներ):

ՃԻՇՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ

ա/ պետք է մնալ տվյալ վայրում ՉՏԵՂԱՇԱՐԺՎԵ՛Լ մինչև ցնցումների ավարտը

բ/ ցնցումների ավարտից հետո զգուշորեն տեղափոխվել առավել անվտանգ վայր, պատսպարվել. ուսումնասիրել տեղանքն ու փորձել ելքեր գտնել

գ/ տարրեր առարկաներով հարվածել իրար ձայնային ազդանշան ունենալու համար, ձեր գտնվելու տեղի մասին տեղեկացնելու նպատակով

դ/ սովոր սովորով, գոռալ փրկություն սակայն ոչ շարունակին

ե/ եթե վիրավորվել եք և արյունահոսում եք հնարավորինս արագ կապեք վերքը: Տեղաշարժվեք անհրաժեշտության դեպքում, որպեսզի շատ չարունահոսեք

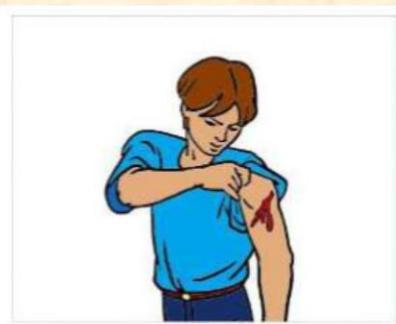
ա/ շարունակ գոռալ օգնություն

բ/ լուս նստել չշարժվե՛լ ՑՆՑՈՒՄԸԵՐԻՑ ՀԵՏՈ ԷԼ

գ/ շարունակ տեղաշարժվել քարակույտերի տակով

դ/ ՉՍՈՒԼԵՌԸ

ՍԽԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

ցուցաբերեք օգնություն
ինքներդ ձեզ

իմիտացիա՝ երկրաշարժից հետո փլատակում

փրկարարական օգնություն

հայթողներին տրվող
ՀԱՎԱՍԱԳՐԵՐ

իմիտացիա աթոռակներով՝
փլատակում

5 ՃԻՇՏ ԵՎ 4 ՄԽԱԼ
ՊԱՏԱԽԱՆԱՆ.
5 ՃԻՇՏԸ ԲԱԿԱՐԱՐ Է

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ ՀԻՇԵՔ, ԶԵԶ ՓՆՏՐՈՒՄ ԵՆ ԵՎ ԱՆՊԱՏՃԱՌ ԿԳՏՆԵՆ

ԸՆՏՐԻՐ
ՃԻՇՏԸ

Պետք է մնալ տվյալ վայրում,
ԶՏԵՂԱԾԱՐԺՎԵԼ
մինչև ցնցումների ավարտը

ԼՈՒՌ ՆՍՏԵԼ, ԶԾԱՐԺՎԵԼ
ՑՆՑՈՒՄՆԵՐԻՑ ՀԵՏՈ ԷԼ

ՍՈՎԵԼ ՍՈՎԻՀՅՈՎ,
ԳՈՐՈՎ ՎԻՐԿՈՒԹՅՈՒՆ,
ՍԱԿԱՅՆ ՈՉ ՉԱՐՈՒՆԱԿ

Տարբեր առարկաներով
հարվածել իրար ձայնային
ազդանշան ունենալու
համար, ձեր գտնվելու տեղի
մասին տեղեկացնելու
նպատակով

Ցնցումների ավարտից հետո
զգուշորեն տեղափոխվել առավել
անվտանգ վայր, պատսպարվել.
ուսումնասիրել տեղանքն ու
փորձել ելքեր գտնել

ՇԱՐՈՒՆԱԿ ԳՈՐԱԼ
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՉՍՈՒԼԵԼ

Եթե վիրավորվել եք և
արյունահոսում եք, հնարավորինս
արագ կապեք վերքը:
Տեղաշարժվեք
անհրաժեշտության դեպքում,
որպեսզի շատ չարյունահոսեք:

N 5 Շ/Խ-Վ

ՓԼԱՏԱԿՈՒՄ

5 ՃԻՇՏ ԵՎ 4 ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆ.

5 ՃԻՇՏԸ ԲԱՎԱՐԱՐ Է

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ

N 6

5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ԵՎ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ

ԴՐՍՈՒՄ

ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ Ն 6

1. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ: 5-ԲԱԼԻՑ ԲԱՐՁՐ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՎ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏԸ ԴՐՍՈՒՄ

Այս շինադարձությունը խաղարկային արհեստական նմանակումների միջոցով զարգացնել իրադարձությունների ընթացքը համաձայն առաջադրանքի:

2. ՆՊԱՏԱԿ

Շինադարձությունը մասնակիցների ակտիվ, գրագետ և անվնաս **մրցակցային** գործողությունները նմանակմամբ՝ երկրաշարժի ժամանակ և երկրաշարժից հետո դրսում լինելու դեպքում որոշակի ԱՐԳԵԼՔՆԵՐԻ կամ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐԻ հաղթահարում: Կյինի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ համար նախատեսված ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆ, ՊԱՅՈՒՄԱԿ, ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐ վրան գրված ՃԻՇՏ և ՍԽԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ: Ֆ/ուսուցչի սովորությունը թիմից երկուական աշակերտ (կամ մեկական) միաժամանակ կատարում են նույն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով.

ՀՈՒՇՈՒՄ

Երկրաշարժի ժամանակ երբ ցնցումները զգալի են: Նախ հարկավոր է հեռանալ բաց ու ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ, հնարավորինս հեռու շենք-շինություններից, երկաթյա կառույցներից, ծանր վահանակներից, էլեկտրական սյուններից, մեծ արձաններից, գովազդային վահանակներից, հաստարուն ծառերից, այլ վտանգավոր վայրերից

- ուժեղ ցնցումների դեպքում, **երբ կորցնում եք հավասարակշռությունը**, հարկավոր է **կքանստելով** հեռանալ բաց տարածք պաշտպանվելով թափվող քարակտորներից և այլ վտանգավոր իրերից, ձեռքերով կամ այլ միջոցներով ծածկելով գլուխը
- երբեք չթաքնվել ցանկացած տիպի **կամուրջների և վերգետնյա անցումների** տակ:
- զգուշանալ նաև գետնի ճեղքածքներից ու փոսերից
- երբեք **չմտնել շենք-շինություններից ներս**, մետրո կամ գետնանցում:

Իրականացնել վերոգրյալ ողջ իրավիճակը գործողություններով:

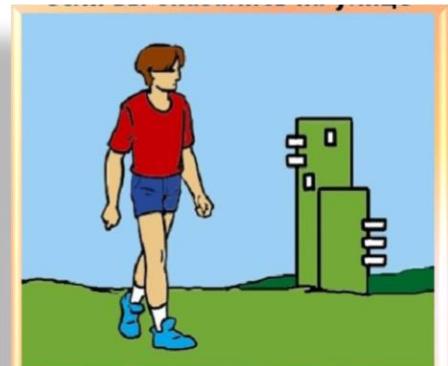
ՄԵՐԵՆԱՆ լքելիս ձեռքերը պահել գլխավերնում

Մրցույթի փուլ՝ պաստառի մոտ

հանձնաժողով

հեռանալ բաց ու անվտանգ տարածք

Ֆ/ուսուցչի սովորական ազդարարմամբ, յուրաքանչյուր թիմից երկուական աշակերտ (կամ մեկական) միաժամանակ կատարում են նույն առաջադրանքը տարբեր վարժանքներով.

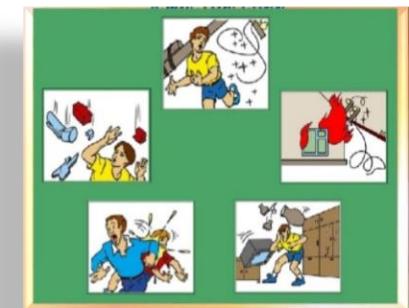
3. ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը: ԵԼՄԱՆ դրություն՝ շարքում կանգնած, իբրև գտնվում է դրսում երկրաշարժի ժամանակ փորձելով փախչել քանդվող շինություններից: Որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում՝ հենացատկ մ/մ այծիկի վրայով կամ արագ վազքով կամ զիգզակաձև ցատկերով անցնում է մ/մ նստարանը (և այլ վարժանքների կատարում համաձայն նախնական պայմանավորվածության): Վազքով հասնում է ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆԻՆ, ընտրում է ըստ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ տրված համապատասխան թվով ճիշՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ, և համալրում նախատեսված ՊԱՅՈՒՍԱԿԸ (կամ օգնում ընկերոջը եթե նա դեռ չի ավարտել) ու վազքով հասնում ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳ տարածք և համապատասխան ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԻ ՈՒՂՂՈՐՇԱՄԲ՝ օրինակ թիմի ավագի, նաև այցելում է ՇՏԱԲ և ներկայացնում անձնական և այլ տեղեկություններ:

բ/ աշակերտներից մյուսը ևս ԵԼՄԱՆ դրությունից իմիտացիա՝ այդ պահին գտնվում է մեքենայում: Անհրաժեշտ է այն անհապաղ կանգնեցնել որքան հնարավոր է հեռու բարձր շենքերից և վտանգավոր վայրերից, սպասել ցնցումների ավարտին կամ դուրս գալ մեքենայից և տեղափոխվել ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ, սպասելով պետական մարմինների հաղորդագրությանը կամ գտնել պետական կազմակերպված շտաբներ և տալ տեղեկատվություն՝ անձնական և այլ տվյալների: Տարբեր լուծումներով կատարել անհրաժեշտ գործողություններ, համաձայնեցնելով թիմակիցների հետ, թե ով ինչ կերպ պետք է կատարի առաջադրանքը: Որպես ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ կամ ԱՐԳԵԼՔԻ հաղթահարում կատարում է մ/մ հնարքներ՝ անցնում է օղակների արանքներով զիգզակաձև շարժումներով, նմանակմամբ՝ երկրաշարժի իրավիճակում գտնվում է դրսում, հաղթահարում է որոշակի ԽՈՉԸՆԴՈՏ, փորձելով փախչել քանդվող շենք-շինություններից և այլ վտանգավոր առարկաներից, վայրերից: Վազքով հասնում է ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՍԵՂԱՆԻՆ ընտրում ըստ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ ներկայացված թվի ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐՈՎ ճիշՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ, տեղադրում նախատեսված ՊԱՅՈՒՍԱԿՈՒՄ ու սպասում այլ առաջադրանք կատարող ընկերոջը (կամ օգնում ընկերոջը, եթե նա դեռ չի ավարտել) ու միասին վազքով հասնում են նախանշված ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ:

գգուշանալ ճեղքերից

պաշտպանվել թափվող քարակտորներից և այլ վտանգավոր իրերից

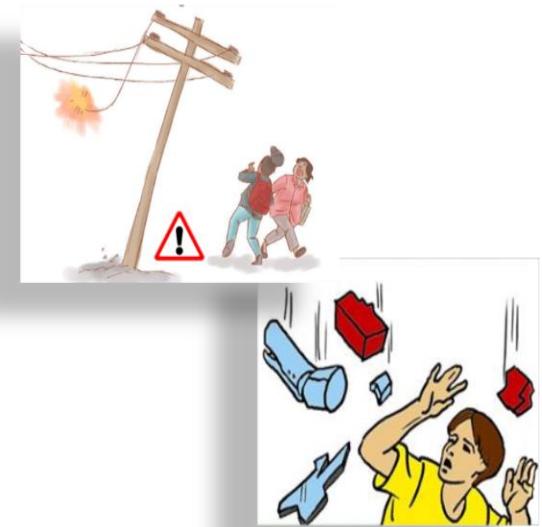
ներս չմտնել

Այս ամբողջն ըստ կազմակերպիչների համաձայնության. օրինակ՝ միաժամանակ երեք խաղի դեպքում, 6 աշակերտից կազմված 3 թիմերն էլ կարող են կատարել միանման առաջադրանք յուրաքանչյուր թիմից մեկական աշակերտի մրցակցությամբ: Այս ձևաչափը բոլոր խաղերի համար էլ կիրառելի է:

4. ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա/ աշակերտներից մեկը՝ կանգնած շարքում, իբրև դրսում

բ/ աշակերտներից մյուսը՝ նստած մ/մ նստարանին կարծես թե մեքենայում

5. ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ, ՑՈՒՑԱՆԱԿ-ՍԼԱՔՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇԸ ԵՎ ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ՈՂԵՑՈՒՅՑ՝ 7 ճիշտ 5 սինալ: 7 ճիշտը բավարար է. (ըստ պաստառի կարող են գրառվել նաև այլ ցուցանիշներ):

ՃԻՇԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԴՐՍՈՒՄ

ա/ հեռացեք շենքից, կամուրջներից և էլեկտրասյուններից հեռու ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐԱԾՔ

բ/ երեք ՇԵՆՔ ԶՄՏՆԵ՛Ք այնտեղ գտնվողներին դուրս բերելու համար, դա շատ վտանգավոր է

գ/ մնացեք դրսում, միաժամանակ փնտրեք շենքում գտնվողներին օգնելու տարբերակներ

Վտանգավոր վայրերից հեռանալ
անվտանգ տարածք

ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ա/ մտեք շենք այնտեղ գտնվողներին դուրս բերելու համար

բ/ մտեք կամուրջի, վերնանցումների, մետրոների և էլեկտրասյունների տակ

ՃԻՇԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆ Եթե երկրաշարժի ժամանակ գտնվում եք ընթացող տրանսպորտով

Ուժեղ երկրաշարժի ժամանակ դուք չեք կարող տիրապետել դեկը: Տպավորությունն այնպես է, կարծես թողել է մեքենայի անիվը:

ա/ դանդաղեցրեք ավտոմեքենայի ընթացքը և շարժվեք ճանապարհի աջ կողմով

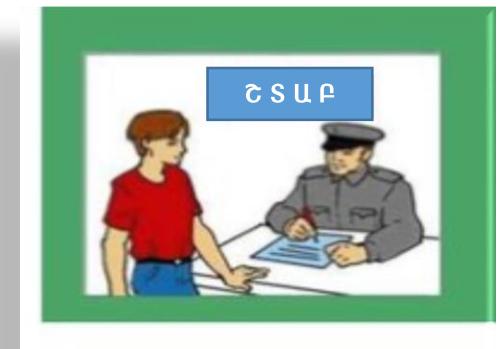
բ/ կանգ առեք համեմատաբար բաց տարածությունում՝ կամուրջներից, բարձրահարկերից և էլեկտրասյուններից հեռու

մեքենան լքելիս պաշտպանվել
թափվող քարակտորներից և այլ
վտանգավոր իրերից

գ/ կարող եք մնալ մեքենայում երբ անվտանգ տարածքում եք, իետևեք մեքենայի ռադիոընդունիչով տրվող տեղեկատվությանը և գործեք ըստ այդմ

դ/ բոլոր մեքենաների մուտքը աղետի գոտի խստիվ արգելվում է, բացի **մասնագիտացված տեխնիկայից, փրկարարական և հրշեց ջոկատներից, շտապ օգնությունից**

ՍԻԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐ

ա/ կանգ առեք կամուրջների, բարձրահարկերի և էլեկտրասյուների մոտ

բ/ մնացեք մեքենայում, անջատեք մեքենայի ռադիոընդունիչը

գ/ բոլոր մեքենաներով էլ կարելի է մտնել աղետի գոտի

արգելված վայրեր

դրսում կազմակերպչական
աշխատանքներ

ուսուցում

զգուշանալ ճեղքերից

7 ժհՇՏ ԵՎ 5 ՄԽԱԼ
ՊԱՏԱԽԱՆ

7 ԺԻՇՏԸ ԲԱԿԱՐԱՐ Է

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՎ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՀԵՏՈ ԴՐՍՈՒՄ

ԸՆՏՐԻՐ
ԺԻՇՏԸ

- Դանդաղեցրեք ավտոմեքենայի ընթացքը և շարժվեք ճանապարհի աջ կողմով
- Կանգ առեք համեմատաբար բաց տարածությունում՝ կամուրջներից, բարձրահարկերից և էլեկտրասյուներից հեռու

- Կարող եք մնալ մեքենայում եթք անվտանգ տարածքում եք, հետևեք մեքենայի ռադիոընդունիչով տրվող տեղեկատվությանը և գործեք ըստ այդմ
- Բոլոր մեքենաների մուտքը աղետի գոտի խստիվ արգելվում է, բացի. **ՄԱՍՆԱԳԻՇԱԳՎԱԾ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻց, ՓԻԼԿԱՐԱՐԱԿԱՆ և ԻՐՉԵԶ ՉՈԿԱՏՆԵՐԻց, ՉՄԱՎ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆԻց**

- Մտեք շենք այնտեղ գտնվողներին դուրս բերելու համար
- Մտեք կամուրջի, վերնանցումների, մետրոների և էլեկտրասյուների տակ

- Կանգ առեք կամուրջների, բարձրահարկերի և էլեկտրասյուների մոտ
- մնացեք մեքենայում, անջատեք մեքենայի ռադիոընդունիչը
- Բոլոր մեքենաներով էլ կարելի է մտնել աղետի գոտի

- հեռացեք շենքից, կամուրջներից և էլեկտրասյուներից հեռու ԱՆՎՏԱՆԳ ՏԱՐՍԾՔ
- Երբեք ՇԵՆՔ ՉՄՏՏԵ՛Ք այնտեղ գտնվողներին դուրս բերելու համար, դա շատ վտանգավոր է
- մնացեք դրսում, միաժամանակ փնտրեք շենքում գտնվողներին օգնելու տարբերակներ

N 6 Շ/Խ-Վ ԴՐՍՈՒՄ

7 ճիշտ եւ 5 սխալ դատասին։

7 ճիշտը բավարար է

7.8 ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ: Նախատեսված է 3-6 շինուազի համար 3 թիմով:

ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

- 1 - ին ավարտող թիմին՝ 3 բալ (միավոր)
- 2 - րդը 2 բալ
- 3 - րդը 1 բալ

ԳՆԴԱԿԸ ԶԱՄԲՅՈՒՆՈՒՄ

Յուրաքանչյուր մասնակից նետում է մեկ անգամ

- 1 միավոր - զամբյուղի մեջ գցելը

ՈՉ ՃԻՇԸ ՎԱՐՔԻ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ՃԻՇԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ

- 1 միավոր հանել - օրինակ՝ 1 թիմից 5-ը դրսնորեցին սխալ վարք ըստ խաղի՝ ետ են վարադարձել պայմանական վայր, կլինի այսպիսի պատկեր.

1+1+1+1 = 5 միավոր **կիանենք** մեկ փուլից, եթե չբավարարի միավորը ուրեմն վերջնականից:

ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ ՀԱՐՑ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Կլինեն բազմաթիվ տարբերակներ նյութի վերաբերյալ, ընտրել բոլոր ՃԻՇԸ տարբերակները համաձայն առաջադրանքի և ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԻ:

ԲԱԼԸ ըստ ՃԻՇԸ պատասխանների համապատասխան թվի, յուրաքանչյուր ճիշտ պատասխանը 1 միավոր: ՍԻՆԱԼԻ դեպքում հանել նույնքան ըստ սխալի, յուրաքանչյուր սխալ պատասխանը 1 միավոր:

- **ՃԻՇԸ լուծում** – բալը՝ ըստ ՃԻՇԸ պատասխանների (ՃԻՇԸ ՊԱՏ.)
- **ՃԻՇԸ և ՍԻՆԱԼ** – բալը՝ ըստ ՃԻՇԸ պատասխանների թվի և հանել միավոր ըստ ՍԻՆԱԼ պատասխանների թվի (ՍԻՆԱԼ ՊԱՏ.)
- 0 բալ – բացարձակ ՍԻՆԱԼ լուծում

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԻԱՎՈՐ – ըստ հանձնաժողովի անդամների հայեցողության՝ ֆիքսված միավոր **1** գումարել կամ հանել:

Օրինակ՝ անվտանգ գործողությունները, խուճապը, կարգապահությունը՝ հրահանգների կաղարման հսկակությունը (թիմերի անունների անվանականը ողջ թիմակիցներով, ըստ խաղի ավարտին համապատասխան դեղակայման վայրի) և այլն:

օրինակելի

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

օրինակելի

ՀՀ ՆԳ «ՍՊԾ» ՊՈԱԿ ԲՏԱՎ

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՆԵՐԻ

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

_____ փուլից _____ թիմի համար

Դպրոցի անունը և համարը

Մրցակցող թիմերը՝ դասարանները

Թիմերի համարները և անունները՝

N 1 _____

N 2 _____

N 3 _____

Հանձնաժողովի անդամ

(պաշտոն) (ստորագրություն) (անուն, ազգանուն)

«_____» _____ 202 թ.

ԹԻՄԵՐԻ ՀԱՄԱՐՆԵՐ ԱՆՈՒՆՆԵՐ	Ը/ԽԱՂ- ՎԻԿՏ. N	Շ/ԽԱՂ- ՎԻԿՏ. ՎԵՐՆԱ ԳԻՐ	օրինակելի		ՄԻԱՎՈՐՆԵՐ		Լրա ցու ցիչ	Ամփոփ մեկ փուլի	Վերջ նական
			Արագու թյուն	Գնդակ/ զամբյուղ	Վիկտո րինա	Ծ/Պ			
3 թիմի օրինակով	3								
N 1	N 1	...պայու սակը							
	N 2	Յածրա հարկում							
	N 3	Փլատա կում							
N 2	N 1	...պայու սակը							
	N 2	Յածրա հարկում							
	N 3	Փլատա կում							
N 3	N 1	...պայու սակը							
	N 2	Յածրա հարկում							
	N 3	Փլատա կում							

9. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՆՅՈՒԹ

Հիշողության 4 տեսակները

- ՇԱՐԺՈՂԱԿԱՆ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ, որը կապված է շարժումների **ՄՏԱՊԱՀՄԱՆ և ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՄԱՆ հետ**.
- ՀՈՒԶԱԿԱՆ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ, որը **զգայական ընկալումների** և դրանք առաջացնող օբյեկտների մտապահումն ու վերարտադրումն է և կողմնորոշված է **զգացմունքների վրա՝ խաղային մրցակցության ոգևորվածություն, զգացմունքայնություն**.
- ՊԱՏԿԵՐԱՎՈՐ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ, որի ոլորտն առարկաների, երևույթների և դրանց **հատկությունների զգայական պատկերների մտապահումն է**, պատկերների միջոցով ընկալելու ունակությունը. պատկերավոր հիշողությունը լինում է - **տեսողական, լսողական, շոշափական** և այլն.
- ԽՈՍՔԱՏՐԱՄԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ, որը կապված է **մտքերի, հասկացությունների, հետևությունների մտապահման, ճանաչման ու վերարտադրման հետ**. հիշողության այս տեսակի համար **կարևոր է ուսուցումը**:

ՀՂՈՒՄ՝ Դպրոցական Մեծ Հանրագիտարան, Գիրք I | <https://www.encyclopedia.am/pages.php?bId=1&hId=452>

10. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բարեհաջող իրականացված պիլոտային ծրագիրը դպրոցներում, առաջացրեց մեծ ոգեշնչվածություն և մեծ աջակցություն ի դեմս տնօրենների, ինչպես նաև պատրաստակամություն իրենց դպրոցներում այն կրկին իրականացնելու ակնկալիքով: Իսկ լայնածավալ մոնթորինգի արդյունքում տնօրենների կողմից ունեցանք բազմաթիվ առաջարկներ, իրենց դպրոցներում ևս այն իրականացնելու համար:

11. ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Ավարտելով շարադրանքը տեղեկացնեմ նաև, որ տարաբնույթ հարցումների և համացանցային որոնումների արդյունքում պարզվեց, որ կան ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՑ ՊԱՇՏՊԱՆՎԵԼՈՒ ՎԱՐՔԱԿԱՆՈՂՆԵՐԻ ուսուցման բեմականացված խաղեր և վիկտորինաներ: **Միգուցե կլինեն նաև այս ձևաչափով ձեռնարկներ կամ միջոցառումներ, սակայն բազմաբնույթ փնտրութերում, ներդրման և կիրառման տեղեկատվություն ԶԻ ՀԱՆԴԻՊԵԼ:** Հավանական է նաև, որ այն մեզ պարզապես հասանելի չէ:

Փորձի փոխանակման նպատակով առաջարկում եմ **համագործակցել շահագրգիռ կառուցների հետ և՝** << կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության, ՏԻՄ հանրակրթության վարչության, Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պետական ինստիտուտի, Հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի (<ՊՄՀ>) և այլն:

Հարգելի ընթերցող, հայցում եմ Ձեր աջակցությունը **նախաձեռնությունը էլ ավելի ակտիվ կյանքի կոչելուն**, որի պարագայում որպես ծրագիր այն կներդրվի դպրոցներում:

Ձեր կողմից նշված դիտողություններն ու առաջարկներն **անկասկած հաշվի կառնվեն հետագա տարբերակներում:**

Նախատեսվում է կազմել ՁԵՌՆԱՐԿ 1-4-րդ դասարանների, կրտսեր դպրոցական և նախադպրոցական տարիքի երեխաների, **ինչպես նաև հասարակության տարբեր տարիքային խմբերի** (ուսուցիչներ, ծնողներ) ու ներ մասնագիտական ոլորտների համար:

ՃՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ԵՄ ՀԱՅՏՆՈՒՄ «ՍՊԾ» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն Ս.Մարգարյանին, գլխավոր խորհրդական <.Պետրոսյանին, փորձագետ Ա.Առաքելյանին, ԲՏՏԱՎ պետ Ս.Դարբինյանին, Հյուսիսային տարածաշրջանային կենտրոնի ԲՏՏԱՎ-ի պետ Ե.Սեխանյանին, ինչպես նաև գործընկերներիս և աջակիցներիս:

Խնդրում եմ Ձեր դիտողություններն ու առաջարկություններն ուղարկել
aida_avetisyan@mail.ru Էլ.հասցեին:

ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ՝

<< ՆԳՆ «ՍՊԾ» ՊՈԱԿ ԲՏՏԱՎ պետի տեղակալ

Աիդա Ավետիսյան Աշոտի

Հեռախոս՝ 060 37 22 30 աշխատանքային

Բջջային՝ 091 544 281, 098 666 011

12. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

- **ՀՀ ՆԳՆ** - Հայաստանի Հանրապետության Ներքին գործերի նախարարություն
- **ՀՀ ԱԻՆ** - Հայաստանի Հանրապետության Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն
- «**ՍՊՏԾ» ՊՈԱԿ** - սեյսմիկ պաշտպանության տարածքային ծառայություն պետական ոչ առեվտրային կազմակերպություն
- **ԲՏԱՎ** - բնակչության հետ տարվող աշխատանքների վարչություն

- **Շ/ԽԱՂ** - շարժական խաղ
- **Ճ/Պ** - ՃիշՏ պատասխան
- **ՍԽ/Պ** - ՍԽԱԱԼ պատասխան
- **ՃիշՏ ԵՎ ՍԽԱԱԼ Պ.** - պատասխան
- **Ֆ/ՈՒՏՈՒԹՅ** - ֆիզկոլտուրայի ուսուցիչ
- **Ֆ/ԴԱՀԻԼԻ** - ֆիզկոլտուրայի դահիլիք
- **Մ/Մ** - մարմնամարզական պատ (շվեդական պատ), ներքնակներ և այլն

13. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՏԵՐՄԻՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

- Շարայուն (կալոնա) – կանգնած իրար ետևից միմյանց թիկունքից
- Տողան (աշրենց) – շարված իրար կողք–կողքի, մի գծի վրա
- Շարային քայլք – զգաստ քայլ
- Մարմնամարզական ներքնակ
- Մարմնամարզական այձիկ
- Հենացատկի կամրջակ
- Բուլավաներ
- Սպորտային առարկաներ և գույք, գործիքներ
- Արգելքներ (հաղթահարում)
- Գնդակ (վարում և նետում օղակի մեջ)
- Գլուխկոնծի մ/մ ներքնակի վրա

- Սողանցում մ/մ նստարանի վրա
- Կանգնակ (տեղափոխում և փոխանցում)
- Զիգզագաձև էստաֆետա
- Մագլցում պարանի վրայով
- Հենացատկ մ/մ այձիկի վրայով
- Տղաները ձգում պտտաձողին 5-10 անգամ, պտտաձողից կախ վիճակից
- Բարձրանալ զուգափայտերի վրա, փորձել ձեռքերի վրա հենաված պահել 3 վայրկյան
- Գերանի վրա քայլք ձեռքերը կողմ տարածած, կքանստել բարձրանալ և այլն
- ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՓՈՒԼ - մի քանի շ/խաղ-վիկտորինաների համար կազմակերպված ՄՐՑՈՒՅԹ
- **Մրցակցային փուլ**, գործողություններ – **մեկ շ/խաղ-վիկտորինայի ժամնակ կատարվող վարժություններ**

14. ՀՂՈՒՄՆԵՐ

	ՕՐԵՆՔՆԵՐ, ԳՐՔԵՐ, ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ	ԿԱՅՔ	ԱՅԼ ՆՇՈՒՄՆԵՐ		
1	Յու. Բալասանյան՝ «Սեյսմիկ պաշտպանությունը և նրա կազմակերպումը»		https://www.youtube.com/watch?v=dYVmBAsjjE		
2	«Հաշտ ապրենք երկրաշարժի հետ» /տեսադարձն/				
3	ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ «ՀՀ ՏԱՐԱԾՔԻ ՍԵՅՍՄԻԿ ՈՒՍԿԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ ՀԱՄԱԼԻՐ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍԻՆ»	http://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=7342			ՀՀ կառավարություն 10.06.1999 N 429 Որոշում
4	ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ «ՍԵՅՍՄԻԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	http://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=89122&sc=%20			Ընդունված է 2017 թվականի մարտի 1-ին
5	ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2010 թՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 8-Ի N 439-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵջ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=70297	Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը	18.08.2011	
6	ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉ Հավելված ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հուլիսի 28-ի N 1088 - Ն որոշման «Հավելված N 1,2 ՀՀ կառավարության 2010 թվականի ապրիլի 8-ի N 439-Ն որոշման	https://www.e-gov.am/u_files/file/decrees/kar/2011/07/11_1088.pdf			
7	ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐ ՊԱՇԱՐՆԵՐԻ ՇՏԵՄԱՐԱՆ Ֆիզիկական կուլտուրա (1-9 դաս., 2012թ.)	https://lib.armedu.am/resource/92			
8	ՀՀ օրենքը «Հանրակրթության մասին»	https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=94683	Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը	03.01.2015	
9	ՀՀ ՕՐԵՆՔԸ ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ 2011-2015թ. ՊԵՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	http://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=150178			ՀՀ 23.06.2011 N ՀՕ-246-Ն օրենք
10	Դպրոցական Մեծ Հանրագիտարան, Գիրք I	https://www.encyclopedia.am/pages.php?bId=1&hId=452			
11	ՆԱՅԻՐԻ հայերէնի ուղղագրիչ բառարան	http://nayiri.com/search?l=hy_LB&dt=HY_HY&r=0&query=%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%BB%D5%A1%D5%A4%D6%D80%D5%BE%D5%A1%D5%AE+			
12	ՀՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ ԵՎ ՆԿԱՐՆԵՐ թվով մոտ՝ 144 (68 / 76) <ul style="list-style-type: none"> • բազմաթիվ ինտերնետային կայքերից • ԱՆՏԻԿԱՆ կրթահամայիրի 6-րդ դասարանի սաների, (ֆիզկուլտուրայի ուսուցչուհի Զինահետական Պայունական,) N 21 դպրոցի 4-րդ դասարանում կատարված նկարներ և որոշ դպրոցների երևան քաղաքի և մարզերի • Երևանի դպրոցներում՝ N 126, N 53, N 62, իրականացված սպորտային և շարժական խաղ-վիկտորինաներից նկարներ 				

15. ԲՈՎԱՆԴԻԿՈՒԹՅՈՒՆ

Էջեր

ՏԵՇՈՍԱՁԵՐԸ	1-2
1. Ո՞րն է ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՁԵՇԱՐԿԻ ԱՏԵՂՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆ ՈՒԽՆՈՒՄՆԵՐԸ	3
ՆՊԱՏԱԿ, ԽՆԴԻՐ	4
2. ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՓԱՍՏԱՐԿՆԵՐ, ԹԵ ԻՆՉՈՒ ՊԵՏք Է ԿՅԱՆՔԻ ԿՈՉԵԼ ԱՅՍ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՁԵՇԱՐԿԸ	4-5
3. ԱԿՆԿԱՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔ	5
4. ՈՒԽԵՐ	5
5. ՀԵՌԱՆԿԱՑԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ	6
ՆԵՐԳՐԱԿՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻՆ	6
6. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅՆԵՐԻ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԿԱՂՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՁԵՎԱԶԱՓԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ. 6.1 - 6.20 ԿԵՏԵՐԸ	
6.1 ԿԱՂՄԱԿԵՐՊԴԱԿԱՆ ՓՈՒԼ	8
6.2 ՄՐՑՈՒՅԹԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՓՈՒԼ	8
6.3 ԴԱՀԼԻԴԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱՆՌԱՋԵԾ ԳՈՒՅՔՈՎ	8
6.4 ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ	9
6.5 ԹԻՄԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒՄ ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ԴԱՀԼԻԴՈՒՄ	9
6.6 ԹԻՄԵՐԻ ԿԱԶՄ	9
6.7 ԹԻՄԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ	9
6.8 ԹԻՄԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՆՇԱՆԱԲԱՆ	10
6.9 ՀԱՅ-ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐԻ ԳՐՎԱՇ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ ՅՈՒՅԱՆԱԿ-ՍԼԱԲՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻԾ ԵՎ ՍԻՆԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐ	10
6.10 ՈՐԵՖՈՒՅՑ ՀԱՅ-ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՆԵՐԻ	11
6.11 ԹԻՄԵՐԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐՆԵՐ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԻճԱԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՄբ	11
6.12 ՄԻԶՈՑԱԿՄԱՆ ՄԵԿՆԱՐԿ (СТАРТ)	11
6.13 ՄԵԿՆԱՐԿ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ Ը/ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱՅԻ (ՀՐԱՀԱՆԳԱՎՈՐՈՒՄԸ ՍՈՒԼԵԴԻ ԱԶԴԱՐԱՐՄԱՄԲ)	11
6.14 ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՓՈՒԼԻ ԱՎԱՐ	11-12
6.15 ԹԻՄԵՐԻ ԱՎԱԳՆԵՐ	12
6.16 ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԹԻՄԻՑ	12
6.17 ԱԿՏԻՎ ՀԱՆԳԻԱՆ. ԼԻՑՔԱԹԱՓՈՒՄ. ԴԱՂԱՐ	12
6.18 ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ, ԿԱՂՄԱԿԵՐՊԻԶ, ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ՈՒՍՈՒՅԻԶ	13
6.19 ԱՄՓՈՓՈՒՄ	13

6.20 ԽՐԱԽՈՒՄԱՆՔՆԵՐ	13
ՖԻԿՈՒՏՈՒՐԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃՈՒՄ. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄ	14
7. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱԼԵՐԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ. 7.1 - 7.10 ԿԵՏԵՐԸ	15-21
7.1 ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ	16
7.2 ՆՊԱՏԱԿ	16
7.3 ԱՐԳԵԼՔԻ ՀԱՂԱԿԱՐՈՒՄ	16
7.4 ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	17
7.5 ԵԼՄԱՆ ԴՐՈՒՅՑՅՈՒՆ	17
7.6 <ԱՐՁ-ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ԳՐՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ ՅՈՒՅԱՆԱԿ-ՍԼԱԲՆԵՐԻ ՏԵՍՔՈՎ (ԿԱՄ ԱՅԼ) ՃԻՇԸ ԵՎ ՍԻՆԱԼ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ	17-18
7.7 ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ	18
Արգելված վայրերի պատուներ նաև ստվարաթղթե կաղապարների համբ և ՑՈՒՑԱՆԱԿ ՍԼԱԲՆԵՐ	19
7.8 ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԳ	20
7.9 ԼՐԱՑՈՒՄ, ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	20
7.10 ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ	20
ԱՄՓՈՓ ՑԱՆԿ 8. ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԵՎ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱԼԵՐ N 1 - 6	21
8.1 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 1	22-28
8.2 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 2	29-34
8.3 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 3	35-41
8.4 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 4	42-47
8.5 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 5	48-53
8.6 ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԽԱՂ-ՎԻԿՏՈՐԻՆԱ N 6	54-60
• ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՁԵՎԱԶԱՓԵՐ	61-62
9. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՆՅՈՒԹ	63
10. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	63
11. ԱՄՓՈՓՈՒՄ	64
12. ՀԱՊԱԿՈՒՄՆԵՐ Կ ՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ՏԵՐՄԻՆԱԲԱՆԻՑՅՈՒՆ	65
13. ՀՂՈՒՄՆԵՐ	66
14. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	67-68